PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XII ЛИСТОПАД, 1971 ЧИСЛО 11

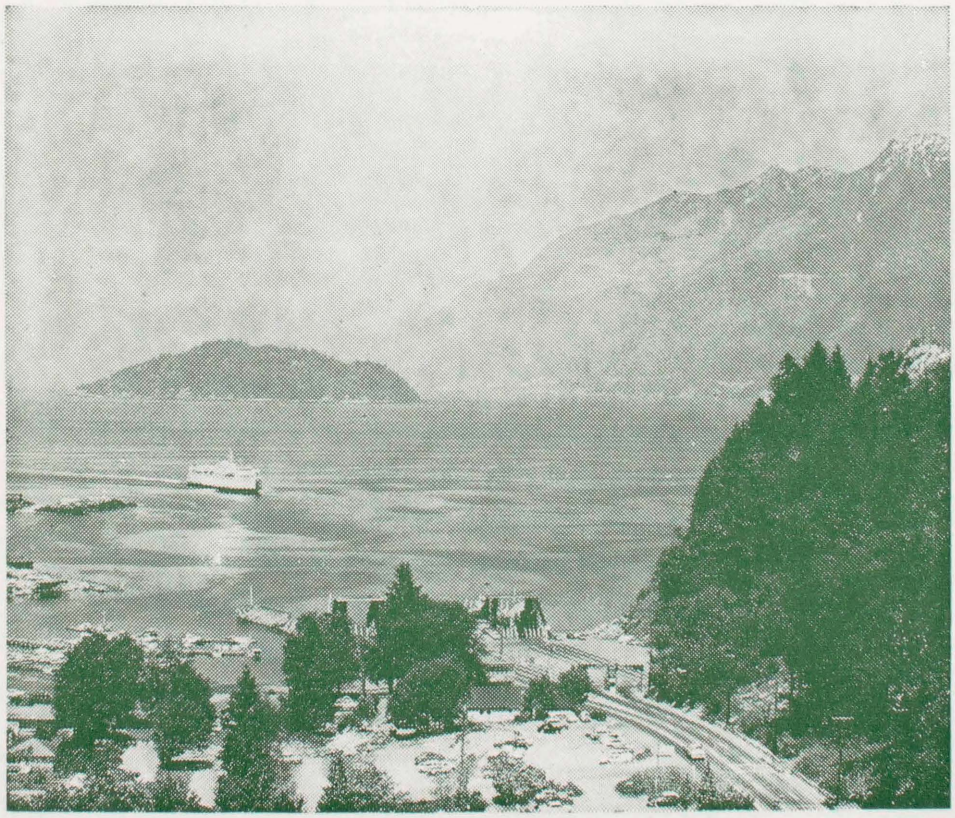

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XII — ЛИСТОПАД, 1971 — Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $5.00
Передплата до інших країн 5.00
Поодиноке число ..... .50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

PROMIN

No. 11 — NOVEMBER, 1971 — VOL. XII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $5.00
Subscription in other countries 5.00
Single copy ..... .50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

НА ОБКЛАДИНЦІ — Краса гір Британської Колюмбії. Вид біля Затоки Горсшу.

Фото: Файненшел Пост. „К. С.".

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Андрій Гарасевич — Осінні сонети 1
Редак. — На маргінесі X Конгресу Українців Канади 1
Редакція — Часопис, що себе компромітує 2
Ірина Мушка — Конференція про „Збереження та розвиток української культури" 3
Т. Мосора — Плекай в родині українську мову 4
Наталія Кібець — Анатолій Патрикійович Свидницький 6
Савеля Стечишин — Спогади про Ольгу Кобилянську 8
Ольга Кобилянська — Vals Mélancolique 10
Приятелька — сильна воля й перемога 14
Андрій Гарасевич — На еміграції 14
Dr. M. R. Lupul — A Just Language Policy in A "Just Society" 15
Око — Про письменників України 17
Ф. С. Манор — Причина трагедії — наркотики 18
А. Костенко — Подорож Лесі Українки до Єгипту і Одруження Лесі Українки 19
Музейна Фундація Союзу Українок Канади 21
Відділ для дітей 22
Олег Чорногуз — Як вибирати собі ім'я 24
Анна Парнета — Ювілей відділу в Шіго 25
Громадська і родинна хроніка 27
Іванна Вахна — Українська вишивка 31
Домашнє господарство 32
„Р. Ж." — Коко Шанел 33
При праці для „Променя" — (обкладинка) 34

— — — — —

ОДЕРЖАНІ КНИЖКИ

Наукові записки — том XX. Редагує Колегія. Головний редактор Ростислав Єндик. Український Технічно-Господарський Інститут. Мюнхен, 1970.

Наукові записки — том XXI. Редагує Колегія. Головний редактор Ростислав Єндик. Український Технічно-Господарський Інститут, Мюнхен, 1970.

Мирослава Ласовська — Віщування старого дуба. Феєра на дві дії з дитячих років Лесі Українки. Ню Йорк, 1971.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне $7.50
УКРАЇНЦІ В КАНАДІ — О. Войценко (англомовне) $7.50
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Яніївевська $0.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (укр. народні вишивки і взори) $4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКР. ВИШИВОК — С. Стечишин $1.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький $1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький $3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький $3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон $0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар $0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз $6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Гаук $1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон $0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська $0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова $3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі $2.50
— в м'якій оправі $1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ $1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ $1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ $1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ $1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК $2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ $1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
№ 2—10168 - 100 St.
Edmonton 15, Alta.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XII ЛИСТОПАД, 1971 Ч. 11

НА МАРҐІНЕСІ 10-го КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Прошумів - прогудів 10-ий Конґрес Українців Канади. Відійшла до історії ще одна сторінка спільних прямувань української громади в Канаді, яку колись будуть розглядати інші і по своєму, інші від тих, що її творили, або що були її учасниками.

Конґрес Українців Канади в жовтні 1971 року був вправді надсподівано численний і не без поваги певних урочистих моментів, які надавали Конґресові більш маніфестаційного, як ділового характеру.

До таких маніфестаційних дій належало відкриття Конґресу, присутність на Конґресі прем'єра Канади П. Е. Трудо та його святкова промова на бенкеті присвячена 80-літтю українського поселення, зложення вінка перед пам'ятником Шевченка та концерт, на якім виступали молоді мистецькі сили. Все інше належало до, так званих, трудових годин: доповіді, на яких розглядались певні проблеми, праці різних комісій, ухвали, резолюції, багато дискусій а накінець чимало непотрібного і неповажного галасу „початкуючих політиків" тоталітарних напрямків...

Судячи по числі учасників 10-го Конґресу, треба ствердити, що українське суспільство в Канаді думало про Конґрес, готувалось до нього і сподівалось від нього розв'язки на певні болючі і пекучі питання. Хто прислухався до звітувань делеґатів відділів КУК, той чув не виказ багатої діяльности, а радше дорадження на певні проблеми, як застій у громадській роботі, брак кооперації, брак довір'я, занепад рідної мови та багато іншого.

Але не йдім у подробиці. Чи оправдав 10-тий Конґрес Українців Канади ті сподівання, що їх очікувавала українська громада в Канаді? Чи вдоволені учасники Конґресу його змістом? Чи винесли вони з нього якусь одну сильну думку, яка освічувала б їм шлях до тієї мети, якій вони бажають служити? Чи матимуть делеґати з чим стати перед збір своєї громади, дати звіт і в нім вказати на ясні дороги нашого життя, чи може будуть переповідати подробиці маловажні, що не вартують уваги?..

Всякий більший збір людей — з'їзд чи конґрес, складається з більш вартісних і вагомих частин та менш дрібних подій. Не виключений від того і 10-тий Конґрес Українців Канади. Не важним є те, що на бенкеті не стало місця для учасників, що було тісно, що молодь хвилювалась, що надто галасувала, але важним було те, що на Конґресі була молодь...

Багато суперечливих думок викликала доповідь проф. Юрія Даревича, в якій він, розглядаючи стан і проблеми українства в Канаді з точки свого зору, засудивши застарілі форми структури КУК, хоч і не без оптимізму, подав певні рецепти на наші сьогоднішні недоліки, вказуючи ними на можливости кращих доріг в майбутнє.

Старанно опрацьована доповідь проф. Б. Боцюркова „До сучасного положення в Україні", хоч і подала обширний матеріял не мала в собі нічого нового досі невідомого.

Замітним на Конґресі був фермент молоді. Чи були це представники молодіжних організацій, які мають за собою згуртовані маси молоді, чи лише студентська громадка, а можливо й припадкові одиниці? Часом їх нетерпеливі, рвучкі „революційні" виступи, або поведінка, вносили певні дисонанси в порядок нарад, але кожний їм вибачав, бо це „молодь".

До позитивних сторінок Конґресу належить рідно-освітня шкільна праця Крайового

Андрій Гарасевич

ОСІННІ СОНЕТИ

Всміхається блакитноока осінь,
з-за кучерявих звоїв сивих хмар.
Ліси знялися в золотий пожар,
крізь листя мчать вітри простоволосі,

плакучим вербам чешуть русі коси,
і кров'ю повнять соняшний пугар.
І розсівають перлистий янтар,
холодні, мов мечі осінні роси...

А потім небо хмарами вагітне
нагнеться над землею, що в вогнях.
Заграє вітер в дощевих струнах
прощальну пісню. Хижу, непривітну
А потім — тиша...
крізь застиглий спокій
зими холодні, ледве чутні кроки...

Центру Українських Шкільних Рад Канади, звітування його представника в особі інспектора Івана Боднарчука, який дворазово об'їхав українські шкільні осередки в Канаді і дав огляд сумного стану рідномовної освіти. Крайовий Центр Українських Шкільних Рад Канади, якого на 9 Конгресі покликала до життя Координаційно Виховно Освітня Рада; цей Крайовий Центр з тяжкими зусиллями пробивав собі дорогу до життя і остаточно одержав право свого „горожанства" в КУК. Центр Шкільних Рад, якого очолює п. О. Каліцінський визнано найбільш важливою і найбільш актуальною справою нашого часу, перед яким лежить ще багато праці. Шкільна сесія, на жаль, була невдалою.

Згуртоване в Комітеті Українок Канади українське жіноцтво відбуло свою взірцеву за порядком сесію вечером в п'ятницю 8 жовтня. В програму входили звітування відділів жіночого КУК, привіти голів крайових організацій, звітування центрального проводу та вибір нової управи. Структура Комітету Українок Канади хоч і виборна та є ротаційною формою. Жіночий КУК очолила добр. Вікторія Симчих, делеґована Союзом Українок Канади.

Голова Союзу Українок Канади, пані Леся Івасюк офіційно репрезентувала організацію. На Конгресі було поважне число членок Союзу з різних частин Канади.

Перед українським суспільством прослалось нових повних три роки до наступного Конґресу. Які вони будуть? Що ми в них вложимо? Та й чи справді від Комітету Українців Канади залежить наше краще майбутнє? До речі, ніде правди діти, що Комітет Українців Канади не в однім місці з'їхав зі своїх рейок, але це інша тема. Наше майбутнє? Пошукаймо його в себе, у своїй душі і серці, а там знайдемо всі відповіді на питання нашого буття як народу в сім'ї народів Канади.

ЧАСОПИС, ЩО САМ СЕБЕ КОМПРОМІТУЄ

Пошквілі, або анонімки пишуть люди, позбавлені всякої чести; часопис, який поміщує пашквіль, чи анонімку компромітує себе і позбавляє себе пошани та чести серед інших.

В „Гомоні України" тижневику, що виходить у Торонті появився в числі з 9 жовтня ц. р. пашквіль на людину вельми заслужену, невтомного працівника на громадській ниві, виховника пластової молоді і журналіста мґ-ра Тоні Горохович.

Автор пашквілю П. Подолян(?) у некультурний, вульгарний і ниций спосіб, у своїй сліпій партійній ненависті, засуджує Тоню Горохович за те, що вона з групою пластової молоді побувала в Україні.

Панове редактори „Гомону України!" Чи справді існує такий „наївний" П. Подолян? А як що існує, то як ви могли дозволити, щоб він через ваш часопис кинув таким грубіянським брудом на товариша журналіста? Давайте пригадаємо собі ухвалений Кодекс Етики Українського Журналіста.

„Спираючись на демократичному принципі свободи слова, З'їзд вважає, що обмін думками, дискусія і навіть полеміка в пресі у справах політичних і справах Церкви потрібна та корисна, якщо ведеться згідно з принципами журналістичної етики і на основах взаємної пошани та толеранції до чужих поглядів. З'їзд закликає працівників української преси неухильно дотримуватися у своїй важкій та відповідальній праці шляхетних засад журналістики західнього світу і її головного завдання: стояти на сторожі моральних, соціяльних та національних інтересів своєї суспільности і свого народу".

Поганою славою прислужився „Гомонові України" чи його редакторам П. Подолян. Він же кинув безпідставне оскарження підкупства, за яке карає канадський суд і не П. Подоляна, але часопис „Гомін України", не говорячи вже про моральний суд, з яким ще не раз зустрінуться редактори „Гомону України".

Редакція журнала „Промінь".

ЗАПРОШУЄМО НА З'ЇЗД

Провінційний З'їзд Союзу Українок Канади на Саскачеван з складовими організаціями С.У.С. відбудеться в днях 5-6-7 листопада, 1971 р. в місті **Йорктон, Саск.**

Голова Союзу Українок Канади, пані Леся Івасюк гість-промовиць під час З'їзду.

Проситься всіх Відділів взяти участь через своїх делеґаток.

Провін. Екзекутива Союзу Українок у Саскачевані.

Ольга Гавриш, Голова

Добр. **Леся Удод,** Корес. Секр.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО „ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В КАНАДІ"

В Оттаві, Онт. в днях 18-19 вересня 1971 р. відбулася конференція з нагоди 80-ліття поселення українців в Канаді.

Конференція організована відділами КУК Оттави, Монтреалу і Торонта відбувалась в чудовому приміщенні Національної Бібліотеки та Публічних Архівів. Учасників було около 400 осіб, з цього можна судити, що загально українські принципові проблеми в Канаді не всім байдужі. Коли нам, особливо на сході Канади здавалось, що прийшов час великого обайдужіння і застою в наших молодечих і культурних одганізаціях, коли часто чулось, що ми не в силі вдержати свою ідентичність у англо-франкомовному оточенні, коли наші французькі співгромадяни натискають на двомовність Канади, тоді реакція на цей процес штовхає нас до акції, домагатись і обстоювати за наші права для збереження та розвиток української культури в Канаді.

В навечер'я конференції була відкрита міністром Ж. Пельть'є спеціяльна виставка українсько-канадського народного мистецтва під назвою „Ми ще живемо в нашому мистецтві". Виставка була влаштована Канадським Центром для студій фольклору при Національному Музеї Людини з нагоди 80-ліття поселення українців в Канаді. Оформлення самої виставки було бездоганне, одначе на мою думку самі експонати були дуже вбогі і примітивні.

Сама конференція мала чотири сесії під назвами: „Освіта", „Творчість" „Напр'ямкі політики" і „Схвалення напрямних".

Доповідачами на сесії „Освіта" були: проф. Б. Боцюрків, проф. М. Лупул, п. Я. Лозовчук, п. М. Вавришин. Проф. Боцюрків в доповіді „Про проблеми дослідів про українців Канади" висловлює **конечну потребу Науково-Дослідчого Центру** при якомунебудь з університетів фінансовими федеральними урядом. В такому Центрі повинні зберігатись всі важливі документи, архіви, бібліотека а також всі публікації.

Про практичні досягнення на полі українського шкільництва, та одобрення закону на навчання української мови по школах Альберти, доповідав проф. М. Лупул. Проблема українського шкільництва в Онтаріо, байдужа постава радіо і телевізії до етнічних а зокрема українських програм, брак відомостей в шкільних підручниках про досягнення і вклад інших народів в Канаді крім англійських і французьких, це були головні думки п. Я. Лозовчука і М. Вавришина.

Сесія „Творчість" складалась з панелі, якої моттом було: „Творче мистецтво — вияв туги чи нові обрії". Тут панелістами були молоді люди: Х. Хом'як, І. Масюк, О. Лозовчук. Також до цієї категорії треба долучити доповідача п. Р. Климаша, який як і повищі панелісти, пропонує динамічну творчість в українському мистецтві (у всіх ділянках), пов'язуючи його оригінальні і традиційні основи з новими ідеями. П. А. Григорович в своїй доповіді пропонує творити інформаційні центри, які б займались видаванням інформативних видань в англійській і французькій мовах про етнічні групи зокрема українську. Пан Р. Сербин доповідав на тему: „Дійсність мовного та культурного розвитку". Тут він ставиться з критикою до Централі К.У.К. за недомагання та вирізнювання деяких організацій.

В третій сесії п. н. „Напрямні політики" п. Кармен Рой (**Carmen Roy**) привітала Конференцію від Центру для Студій Фольклору при Національному музеї Людини.

Від Уряду Онтаріо промовляв заступник міністра громадянства п. М. Ворен (**Michell Worren**), який говорив про заплянований Урядом Онтаріо Конґрес, що буде називатись: „Спадщина Онтаріо" і на який будуть запрошені представники всіх етнічних груп Онтаріо та який відбуватиметься в Торонто в місяці квітні 1972 р.

Від квебекського уряду представником був п. Марсел Колин (**Marcell Collin**). Дефінітивних інформацій про допомогу українському шкільництву в пров. Квібек він не міг подати.

На жаль від Федерального Уряду не було нікого, одначе мабуть тому, що справа про етнічні групи буде порушувана в Федеральному Парляменті дня 8-го жовтня, якраз день перед Конґресом КУК, сподіваємось, що прем'єр Трудо зробить якесь оголошення будучи вже на Конґресі.

На закінчення 3-ої сесії промовляв сенатор П. Юзик на тему „Стратегія мовної і культурної політики". Четверта сесія, якою проводив проф. Ю. Даревич було обговорення і схвалення постанов.

Запалена іскра не сміє вгасати і коли ми вже вибороли деякі права відносно навчання української мови в школах Манітоби, Альберти

„Плекай в родині українську мову і влий в душу твоїм дітям любов до неї"

(5-та заповідь українки на чужині)

Сотні тисяч наших людей приневолені були покинути Рідну Землю. Мусіли попрощатись з усім, що було їм рідне і близьке. Залишили рідні хати, міста, села, поля, ліси, лани і степи. Залишили Україну в огні і крові, що ріками плила по батьківській землі. Покинули Рідну Землю зі сльозами в очах і болем у серці, з непохитною постановою вернутись до неї. Клялися бути їй вірними до смерти, не забути її ніколи.

Але „Не так склалося, як казалося!" Не минуло багато років а вже деякі люди забули те все, що обіцяли виїжджаючи з рідної хати. Відцуралися своєї мови, своєї віри, їхні діти дружаться з чужинцями а внуки вже й словечка по українському не знають.

Це дуже болюча дійсність і ми мусимо собі усвідомити, що ті родини для нас вже стрчені. В таких випадках не має вже ради.

Одначе рятуймо ще те, що можна врятувати — а саме наших дітей. Мусимо признатися, що справа виховання дітей у більшості наших людей є дуже занедбана. Також правдою є, що наша молодь вже не знає матірньої мови а в своїм щоденнім ужитку послуговується чужою мовою. Коли навіть знає рідну мову — то соромиться нею говорити. Доказом цього є, що в жадній країні нашого поселення не стрінете молоді, яка розмовляла б між собою, навіть в українських товариствах, мовою своїх батьків. Або ще маркантніший доказ, що юнак, чи юначка говорить з вами рідною мовою а в тім моменті звертається до свого приятеля, що знає українську мову і вже з ним дискутує на чужій мові. Це брак виховання, але ніде правди діти, що також молодь соромиться матірньої мови. Це п'ятно рабства!

Як би воно не було, ми стоїмо перед загрозою денаціоналізації, втрати того національного духа, що його виразником є рідна мова і що його ми вивезли з рідних земель.

Бачимо, що вже в другому поколінні чужа мова стає основним і єдиним знаряддям думки а рідна мова йде в забуття. Чому? Батьки в своїй несвідомості викинули з хати матірню мову а її місце зайняла чужа. Це вже не випадки, але велика частина наших людей в своїй хаті калічать тільки чужою мовою. Деякі українці в другому поколінні зовсім зреклися рідної мови, зреклися національних святощів і почувають себе чужими в українській родині.

Виринає питання: а що буде з третим поколінням вихованому в такій родині, де панує виключно чужа мова?

Річ зрозуміла, що про все, що українське не буде й згадки. Саме тут високе і відповідальне завдання стоїть перед батьками, перед Церквою, перед громадою.

Коли ми хочемо у світі зберегти основи нашої національної культури і того всього, що є найдорожче нашій душі, то ми повинні пам'ятати про те, що основним чинником збереження національного духа є мова, мова того народу, що від нього ми відірвані і що ця мова з ним нас зв'язує.

Українці, що живуть на чужині несуть найбільшу відповідальність перед своєю нацією в збереженні рідної мови, якщо хотять належати до тієї нації і не зраджувати її тисячолітніх градицій.

Нам розсіяним по цілому світі припала велика історична місія: поставити нашу мову в ряди мов інших культурних націй світу. Коли наша пісня лунає по всьому світі, як найкраща з усіх пісень і коли наші бандуристи полонюють серця слухачів всього світу, коли нашими народними танками, нашим народним одягом всі захоплюються, то чому ж ми не маємо поставити на чільне місце нашу українську мову, як мову високо-культурної нації? Чому ж нам її соромитись, коли ми можемо вивести її у світ і показати її в цілій красі.

Тепер слово за тобою Мамо-Українко! Першим твоїм святим обов'язком є говорити зі своїми дітьми тільки українською мовою. „Твоя хата — українська хата. Нехай вона буде твердинею українства на чужині. В ній пізнає твоя дитина рідний край і навчиться любити його. Українська пісня, українська казка, українські

і Саскачевану, на сході Канади ці проблеми ще не розв'язані, хоча подекуди льокальні скулбордс дають можливість на вечірні або суботні курси української мови, то все ж таки багато залежить від **нас самих.** Коли навіть добудемо право навчання української мови в школах Онтаріо і Квібеку, то чи будуть там наші діти? Подбаймо ж всі, щоб наші діти ходили до українських шкіл, де тільки є можливість

Ірина Мушка, референтка Горожанства Союзу Українок Канади

вишивки та українські звичаї поможуть тобі зберегти душу твоїх дітей".

Тоді дитина вже з хати винесе національну свідомість і відпорність на чужі шкідливі впливи та гордість з приналежности до українського народу. Англійський філософ Джон Стуарт Мілл сказав, що одна добра мати варта більше, чим сотня учителів, бо учителі тільки продовжують виховання доброї матері.

Та найважливішим чинником у вихованні дитини є мова. Тільки тоді можемо зв'язати дитину з українською спільнотою, коли українська мова буде її рідною мовою. Тому кожна мати повинна до своєї дитини говорити тільки українською мовою від першого дня її народження, хоч дитина не розуміє, але звуки її вона несвідомо сприймає. Треба дитині співати колискових пісень, пізніше оповідати казочки, вибираючи лектуру, яка виховувала б не тільки національно, але й морально.

Так вихована дитина дошкільного віку має повний запас слів у рідній мові. Але коли йде до передшкілля зустрічається з новими поняттями і новими термінами в чужій мові, (живемо на чужині і не всюди маємо свої садочки). І коли дитина не збагачує свойого словника рівночасно в рідній мові, починає висловлювати свої думки чужою мовою. Тут потрібна дальша праця батьків у хаті в першу чергу а дальше на шостім-сьомім році життя дитина переходить до Рідної Школи, Курси Українознавства, де дитина крім удосконалення рідної мови навчиться історії, географії і любови рідного краю. Бо любити можна тільки те, що добре знається, тому дитина мусить пізнати культуру своєї Рідної Землі, щоби її полюбити. Зазначую, що все буде замало, коли в рідній хаті дитина не навчиться рідної мови.

Треба тямити, що саме дошкільний вік дитини є найважливіший у вихованні. Це той вік, в якому закладаються основи світогляду дитини, основи патріотизму, це той вік, в якому дитина вивчає перші слова своєї рідної мови. Родина, це є оточення, в якому дитина перебуває, це її маленька батьківщина і все, що дитина в ній переживає, глибоко западає в її вразливу дитячу душу і залишається в ній на ціле життя.

В дошкільнім віці величезну ролю відіграють українські дитячі садочки. Перебуваючи значну частину дня під проводом українських садівничок, в товаристві українських дітей, чуючи рідну мову, співаючи українських пісень, слухаючи українських казок, які входять в маленьку душу дитини а з часом стають основою дальшого розвою дитини, як українця. Тоді вже не — страшні впливи чужої культури і чужого оточення, бо в дитини вже є свідомість своєї національної окремішности. Одначе не забуваймо, що дальшими виховниками дитини на чужині є крім Рідної Школи і Курсів Українознавства, Вакаційні Оселі, Молодечі Організації і т. д.

В дійсності процес денаціоналізації наших дітей починається у шкільному віці, коли дитина попадає на кілька годин денно в чуже окруження, чує тільки чужу мову. В той час батьки повинні доложити всіх зусиль, щоб зберегти душу дитини. Вони мусять слідкувати за розвоєм національної свідомости дитини, бо деколи два-три роки занедбання тої справи — вирішує її назавжди.

З дітьми говорімо завжди тільки рідною мовою, навіть в автобусі не стишуймо голосу, або ще гірше, не переходімо на чужу мову, тому що слухають нас чужинці. Наша мова не тільки гірша від чужої, навпаки вона милозвучна, мелодійна і европейська, як французька, німецька . . .

Впоюймо в наші діти любов до нашої милої мови а не погорду. Вияснім дітям, що вони є більше культурні, бо знають одну европейську мову більше, чим їхні ровесники, що знають тільки одну свою мову.

Щоби виконати це важне завдання — виховати дітей в українському дусі, не вистарчає тільки посилати дитину до Рідної Школи. Ціла наша поведінка, наш спосіб життя, наша хата — все це мусить бути українське. Кожної неділі, чи свята ми повинні разом з нашими дітьми ходити до своєї Церкви. Великі Свята, як Різдво, Великдень ми повинні обходити врочисто — з нашими стародавніми звичаями, не минаючи українських страв, пасок, колачів, крашанок, сіно під скатертею на столі і під столом солома, в куті дідух і т. д. Діти мають помагати в тій праці і бачити власними очима красу наших рідних звичаїв.

Тому українська Мамо не дай видерти собі твого скарбу — твоєї дитини! Збережи її для України, вона на них покладає велику надію, але як занедбаєш свій святий обов'язок, стратиш ціль твойого життя і захмариш світле ім'я української Матері-патріотки, яка благословила своїх дітей висилаючи їх боронити Рідну Землю.

Українська Мамо! Коли це все виконаєш, напевно збережеш своїх дітей від чужих впливів і виконаєш свій материнський обов'язок супроти свого народу і України. **Т. Мосора**

АНАТОЛІЙ ПАТРИКІЙОВИЧ СВИДНИЦЬКИЙ

18 липня 1971 року сповнилося сто років від дня дочасної смерті Анатолія П. Свидницького, автора першого українського соціяльного роману „ЛЮБОРАЦЬКІ".

Літературний псевдонім А. Свидницького — Патриченко. Народився він 13 вересня 1834 року в селі Маньківцях Гайсинського повіту (тепер Барського р-ну Вінницької області) в родині священика. Хлопець ріс у простому середовищі разом з селянськими дітьми, беручи участь у їхніх розвагах та спостерігаючи важке життя подільських селян. Близькість до народу, знайомство з його поетичними піснями та повір'ями стало тією „школою правди і любові", яка залишила глибокий слід у душі Свидницького.

На десятому році життя (1843) Свидницький вступив до Крутенської духовної школи. Схоластична система навчання та брутальний, жорстокий режим панували в тодішній бурсі. Жадоба до знань, природна допитливість підлітка допомагали йому навіть у цих несприятливих умовах добре вчитися та набути славу першого учня. Шкільні товариші любили Анатолія за симпатичну вдачу й простоту. За спогадами сучасників, у нього було бліде обличчя, жваві блискучі очі; він привітно поводився з товаришами. Однак бурсацьке зубріння, дикість побуту й звичаїв згубно впливали на вдумливу і тонку натуру Свидницького, псували йому настрій і здоров'я. Згодом письменник згадував: — „Перебираючи життя прошле, не маю на чим стати й відпочити — чорно та й чорно; аж як поминеш школи — богдай би мене мати лучше була під серцем приспала, аніж мали ще маленького в монаські руки віддавати! І з'їли вони літа мої! І моє здоров'я".

1851 року по закінченні Крутянської духовної школи, Свидницький вступає до Подільської (Кам'янець-Подільської) духовної семінарії. І в цьому навчальному закладі головним було зубріння предметів церковно-релігійного змісту та правил церковної відправи. Загальноосвітніх, реальних знань семінарія давала дуже мало. Та юнак Свидницький знаходить дещо корисне для себе, зокрема стародавні (грецька, латинська, старослов'янська) та сучасні (французька, польська і болгарська) мови. Шукає він освіти й поза стінами семінарії, знайомиться з фольклорними виданнями, з українською й російською літературою. Слід припускати, що Свидницький був ознайомлений з поширеними в той час серед української молоді збірками народних пісень М. Максимовича, І. Срезневського, А. Метлинського та виданнями польських дослідників українського фольклору. Але найбільший вплив на Свидницького мала поезія Т. Шевченка.

Крізь глухі стіни семінарії доходив вільний дух розбурханого суспільного життя. Відгомін ідей західноевропейської революції 1848 р., нашумілих процесів Кирило-Мефодієвського братства, напружені часи боротьби за знесення кріпацтва — все це позначилось на світогляді молодого Свидницького. За рік до закінчення курсу він усупереч бажанням батька кидає семінарію і вступає (1856) на медичний факультет Київського університету. Але в наслідок до природного нахилу до гуманітарних наук у березні 1857 р. Свидницький перейшов на історикофілологічний факультет.

Нова університетська наука, дружнє товариське життя студентів захопили Свидницького. З новими товаришами та студентами духовної академії він бере участь у загальнослов'янських вечорах, де палко обговорюють проблеми єднання слов'янських народів, визволення їх від соціяльного та національного поневолення, співають пісні слов'янськими мовами. Свидницький близько знайомиться з членами таємного Харківсько-київського студентського товариства — П. Єфименком, М. Муравським, О. Тищанським, Г. Стрижевським та інш. Практична їхня діяльність мала революційно - просвітницький характер: розповсюджувались заборонені твори Т. Шевченка і Герцена створювались недільні школи для народу. Зокрема, Свидницький став одним із засновників перших недільних шкіл у Києві, які мали на меті не лише поширення грамотності, а й революційну пропаґанду серед народу. 1860 р. таємну студентську організацію було викрито, багатьох учасників товариства заслано. На щастя Свидницький та ще де які його університетські товариші не були арештовані.

Про характер світогляду молодого Свидницького свідчать писані ним у студентські роки пісні („Коли хочеш нам добра...", „Україна, мати наша", „Вже більше літ двісті...", „В полі доля стояла..."), вперше надруковані І. Франком у „Літературно-науковому віснику", 1904 р., ч. 4.

Під час навчання в університеті Свидницький опинився в досить скрутному матеріяльному становищі. Спроби заробити літературною працею не мали успіху і за несплату грошей за навчання в 1860 році був звільнений з університету. Того ж року в грудні місяці він складає при університеті іспит на право бути вчителем російської мови і дістає призначення до Миргородської повітової школи. В Миргороді письменник розгортає досить широку громадську та літературну діяльність. Він стає одним з організаторів недільної школи для неписьменних селян та громадської бібліотеки, влаштовує літературні й музично-вокальні вечірки з читанням творів Шевченка, Квітки-Основ'яненка, розповсюджує твори Шевченка і інших українських письменників серед населення. У цей час Свидницький створює велику етнографічно-фольклорну розвідку „ Великдень у Подолян", народні твори під назвою „Народні оповідання" (між іншим втрачені), роман „Люборацькі" і багато інших.

Тим часом громадсько - культурна діяльність Свидницького привертає увагу місцевої влади, за ним встановлюється нагляд. У червні 1862 року Свидницький залишає Миргород, шукає нового місця служби в Києві, в Чернігові та врешті дістає посаду помічника акцизного наглядача у м. Козельці на Чернігівщині. Матеріяльний стан письменника покращав, але нова посада не дає йому морального вдоволення. В глухому провінційному містечку він не має можливості ані розгорнути культурно-просвітницьку роботу, ані здійснити давню мрію про підготовку до закінчення університету. З початком урядової реакції всі надії Свидницького на масовий народний рух і сподівання на краще майбутнє країни втрачають віру. Лишається при ньому лише культурно-освітня робота в масах.

В 1863 році Свидницький одружується з дочкою місцевого лікаря Оленою Величковською. Одруження було невдалим і додало письменникові суму та зневіри. Він захворів на хронічний алькоголізм. 1868 року його переводять у позаштатні урядовці, що власне, означало звільнення з посади.

Почалася нова смуга злиднів та марних пошуків праці. Свидницький частково здійснює давній педагогічний задум про видання української та російської граматики. Виходить із друку його „Русская азбука", та це не вирішує справи утримання великої родини письменника (в нього було вже троє дітей). Гнаний нуждою їде він в осени 1868 року до Одеси, де друкує в „Одеському Вестнику" — свої твори російською мовою. Лише в листопаді 1868 р. пощастило Свидницькому здобути постійну працю, а саме — місце помічника завідувача архіву Київського університету. В 1869-70 рр. письменник друкує нариси і оповідання у газеті „Киевлянин" — („На похоронах", „Пачковози", „Конокради" і інші). В ці останні роки Свидницький тяжко хворіє і доходить до крайньої матеріяльної скрути. Злидні й хвороба швидко вкорочують життя письменника. На 37 році життя автор „Люборацьких" помер.

Велике літературне обдарування українського письменника в інших умовах могло принести рідному краю багато свіжих і яскравих творів, сповнених глибокого знання життя та побуту народу, відзначених ліричним сумом та м'яким гумором.

Кращий твір Свидницького надовго випав з українського літературного процесу. Написаний на початку 60-их років, роман „Люборацькі" вийшов з друку більш ніж через двадцять років, коли автора давно вже не було на світі. Крім роману „Люборацькі", в літературній спадщині Свидницького відомі досі двадцять три нариси й оповідання.

Скоро зійшов він у могилу й скоро про нього забули.

Між іншим в Україні має вийти документальний роман Аполінарія Мацевича — „Купальські вогні" — з серії „Життя славетних" В-во „Молодь" про життя Анатолія Свидницького.

Серпень 1971 р.
Міннеаполіс, Мінн. **Наталія Кібець**

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРО РІЗДВ'ЯНІ ПРИВІТАННЯ

Різдв'яні привітання приносять журналові поважну фінансову поміч. Вони також популяризують журнал між професіоналістами та підприємцями. Також, вам буде приємно побачити святочне привітання вашого відділу в Різдвянім числі „Променя".

Ви багато поможете журналові, наколи придбаєте для нього кілька святочних привітань. Такі привітання можна дістати від одиниць, професіоналістів, фірм, підприємців і інших. Ціна $5.00, $10.00, $15.00 або й більше, це буде залежати від тих, що бажатимуть подати своє побажання чи оголошення до Різдвяного числа.

Місяць листопад найкраще надається на придбання Різдвяних привітань. Почніть цю працю негайно, так, щоб при кінці листопада або з початком грудня редакція вже мала святочні привітання в редакції.

Сподіваємось скоро почути від вас.

Редакція і Адміністрація

Савеля Стечишин

Спогади про Ольгу Кобилянську

Незабутньою і пам'ятною подією залишиться в мене на ціле життя зустріч з видатною українською письменницею, Ольгою Кобилянською. Було це в липні 1928 року, коли мій чоловік Юліян і я відвідували Західну Україну.

Про Ольгу Кобилянську я знала ще з ранніх студентських часів, перебуваючи в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, де була добірна бібліотека, і твори письменниці переходили з рук до рук, усіх нас захоплювали й чарували. Це був свіжий подих, відмінний від таких оповідань, як „На стрічу сонцю золотому", „Кайдашева сім'я, „Козацька пімста", „За сестрою" та інші, що були призначені студентам на курсах українознавства в Інституті в першій клясі української літератури. Лекції були примусові для всіх після шкільних годин державної школи.

Мене особливо захоплювала „Царівна", в якій Кобилянська змальовує тип самостійної жінки, що прямує до вищих змагань життя, бути гідною людиною, бути аристократом духа. У всіх її творах героїнь зображена як свідома українка, що поборює назадницькі переконання про жінок і ставить на перше місце вищі духові якості. Під впливом таких ідейних жіночих постатей моя подруга Тетяна Шевчук-Кройтор і я посуґестували назвати новостворене 1923 року жіноче товариство в Саскатуні ім'ям Ольги Кобилянської, і доля присудила мені бути його першою головою. Згодом це товариство, до деякої міри, дало поштовх до зорганізування централі Союзу Українок Канади 1926 року, і неодні його відділи прийняли таку саму назву в честь письменниці.

Сидять зліва направо: Ольга Каратницька, Ольга Кобилянська і проф. Іван Зубенко. Стоїть племінниця Каратницької.

1927 року появився в журналі „Нова Хата" і часописі „Жіноча Доля" заклик влаштовувати святочні академії для відзначення 40-ліття літературної праці Ольги Кобилянської, що своєю творчістю прикрасила й збагатила українське письменство і дала живуче джерело духового підйому для українців. Дохід з академій призначено на купно хати для письменниці в подяку за її 40-літню працю, щоб вона мала власний затишний куток і могла далі працювати. Будучи тоді на проводі, я старалася заохочувати жіночі товариства відгукнутися на цей заклик.

Ось так, далеко перед особистою зустріччю з Ольгою Кобилянською, я вже була ознайомлена з її творами й біографією, бачила її портрет і мала загально вироблений погляд про неї як письменницю і борця за кращу долю української жінки.

У тих часах я захоплювалася жіночим рухом, стежила за ходом праці Союзу Українок в Галичині, призбирувала матеріяли про Наталю Кобринську, розшукувала за першими жіночими виданнями, як „Перший Вінок" і „Наша Доля", що вийшли за ініціятивою Н. Кобринської, якої приклонницею була Ольга Кобилянська. Пізніше ці видання потрапили мені до рук під час наших перших днів у Львові, завдяки проф. М. Вознякові, який допомагав Юліянові Стечишину вишукувати в антикварнях (склад старинних речей) рідкісних українських творів з минулого для книгозбірні Інституту ім. П. Могили, якого Юліян був тоді ректором, і для нашої домашньої бібліотеки. Ці жіночі видання вже тоді були унікатами, і я незмірно раділа, що мені пощастило їх роздобути.

Того літа ми провели неповних два місяці в Галичині і кілька днів на Волині та в Подєбрадах в Чехії. Побувши з рідною Юліяна в його селі в Теребовельщині і в моїм селі в Сокальщині, ми відвідували у більших містах наші установи і познайомилися з багатьома провідними одиницями. У Львові я зустрілася з головою Союзу Українок, Марійкою Бачинською-Донцовою, Оленою Залізняк, Іриною Павликовською, Мілєною Рудницькою та ін-

шими знаними діячками. Промовляючи про Канаду на зібранні у Львові, круг мого знайомства побільшився.

А що я дуже цінила „Нову Хату" і „Жіночу Долю" та збирала при кожній нагоді передплати, мене цікавило зустрітися з їх редакторками. Редакцію „Нової Хати" я відвідала у Львові. Заїхавши до Коломиї, де виходила „Жіноча Доля", ми найперше зложили візиту сенаторці Олені Кисілевській, редакторці цього місячника, з якою я від ряду літ листувалася. Привітавшися з нею, вона здивувалася, що я така молода, сподівавшись бачити багато старшу жінку. Сенаторка нами заопікувалася і товаришила нам у Коломиї і в поїзді у гори Карпати, де випадково ми зустріли немало українських громадських діячів на вакаціях у Ворохті, Ямні і Яремчу.

Щасливим збігом обставин саме у тому часі перебувала на вакаціях в Коломиї Ольга Кобилянська у своєї своячки Ольги Каратницької. Така вістка нас незмірно врадувала, і ми просили сенаторку улаштувати для нас побачення з письменницею. Наше прохання вона охоче виконала. Це була для нас справді мила несподіванка, бо румунський уряд відмовив нам візу до Буковини, що й перекреслило наш плян відвідати Ольгу Кобилянську в Чернівцях.

В дорозі до Каратницьких, у товаристві сенаторки Кисілевської і проф. Івана Зубенка, співредактора „Жіночої Долі", я хвилювалася, що може перед такою постаттю, як Ольга Кобилянська, мені язик не повернеться, заплутається, і я не зможу слова промовити. Яке ж безпідставне було моє хвилювання, бо в її присутності я почувалася вповні відпруженою. Привітавшися, ми передали їй привіт з далекої Канади. Ольга Кобилянська ввічливо й ласкаво до нас віднеслася, наче б знала нас уже здавна.

Хоч я вже була знайома з її портретом і знала, як вона виглядає, але то зовсім не те саме, що бачити її живою, відчути ніжність її душі і лагідні випромінювання з її вдумливих темно-карих очей.

Як вона виглядала? Ольга Кобилянська стрункa, середнього росту, вбрана консервативно у чорну суконку, на плечах накинута темно-сіра хустка. Волосся темне, зачіска гладка з проділом на середині, заплетені коси уложені з-заду за тодішньою модою для старших пань. Параліч позначився на половині її лиця і теж утруднював їй хід, і вона спиралася на паличку. Говорила спокійним, лагідним, притишеним голосом, майже шепотом. Надзвичайно скромна. Про себе і свої великі літературні подвиги не виявляла охоти говорити, хоч ця тема була нами порушена. Вона спонукувала до розмови питаннями, а сама слухала.

Ольга Кобилянська і Савеля Стечишин

Ольга Кобилянська розпитувала нас про життя українців у Канаді, цікавилася поступом культурно - освітнього руху в Канаді і з увагою слухала розповіді Юліяна. Розмова з нею була оживлена. Коли я їй сказала, що в Канаді є крайова жіноча організація Союз Українок Канади і має сітку відділів, з яких неодні названі її ім'ям, вона здивувалася, що в такій далекій країні українці знають про неї.

Господиня дому пані Каратницька угостила нас овочевим соком, а їй допомагала племінниця, а може дочка, вже не пригадую. Незручно було нам стомлювати письменницю довгою розмовою, і я спитала дозволу зняти кілька знимок на пам'ятку зустрічі, на що вона радо погодилась. Ми вийшли у садок. Погода того дня була прекрасна. Ольга Кобилянська, підтримуючись паличкою, повільно йшла і сіла на лавочці. Юліян зняв з нас кілька знимок.

На прощання вона просила передати привіт українцям у Канаді, а зокрема побажала успіху жінкам у їх громадській праці, кажучи лагідним, притишеним голосом — „працюйте!" і поцілувала мене.

Ця незабутня зустріч з Ольгою Кобилянською і спільна знимка з нею осталася для мене дорогою пам'яткою.

По повороті з Европи між пані Савелею Стечишин і письменницею Ольгою Кобилянською почалось листування. Тут поміщуємо один б листів О. Кобилянської до пані Стечишин.

Редакція.

Чернівці 14. IV. 1930

Шановна дорога Пані!

Ваш цінний листок враз з чеком на 19 дол. я одержала і дуже Вам дякую за труд продажі альманахів і висилку грошей. Ви перепрошуєте про пізно надіслані гроші. Не знаю, чи воно пізно чи ні, але вони надійшли мені в прикрий час. Мені тяжко жиється. Я не дістаю своєї літерналежитости з В. України, бо не вільно такі за границю висилати. Я журюся, зачинаю занепадати на здоров'ю і чую, коли не зможу ще цього року (з кінцем мая) виїхати в купелі, там буде мені добре...

Переде кількома днями я вислала письмо подяки до Союзу Українок мого імени до Саскатуну за дар $10.00 на руки секретарки пані Стефи Бубнюк. Та квота дійшла до мене трохи пізно і тому я зараз після одержання відписала.

І мені мило, що пізнала особисто піонірку, українського жіночого руху з-за моря. Це не трапляється так часто людині в старшім віку, як мені. Щасти Вам Боже, дорога Пані, у Ваших наукових замірах. Це було в моїй молодості також моєю мрією, але ми жили тоді в горах... і з мене став лише „бідний поет".

Наприкінці зроблю Вам одну пропозицію, над якою прошу подумати й або її відкинути, або з нею щось по можности зробити.

Я свою останню повість п. з. „Апостол черні" вислала на В.Україну, де передрукувались попередньо мої інші повищі праці. Коли воно вийде з друку — не знаю, але я хотіла б її видати і в Америці. Є це праця з життя української інтеліґенції в демократичнім духу, виховуюча, патріотична і моральна.

Може б жіночі тоавриства згодилися і закупили в мене цю повість. (Оригінал у мене). Від жіночих товариств я би жадала лише $350. З них $100 я взяла б на купелі, бо мені на серцеву недугу погіршилося, $250 пішли би на зреставрування моєї хати, в якій я покищо через її здемольований стан лише дійсно мучуся і в довги занепадаю.

Праця моя має 30—35 аркушів друку. Я думаю, що наколи б товариство Союз Українок видали б більшу скількість примірників і їх там випродувало, вони б розійшлись скорше. Крім видатків друку, мали б може і хосен, а мене порятували б одноразовою виплатою.

Простіть, дорога Пані, що може роблю Вам цією своєю пропозицією прикрість, або заберу часу, але се ж з доброю волі роблю. Я з острахом оглядаюся на свої літа і на свою фізичну неміч. Я би ще так хотіла працювати. Моя літературна „програма" не скінчилась, а тут треба ще й з життєвими обставинами боротись.

Здоровлю Вас дуже щиро і як буде у Вас час на відповідь, то буду Вам вдячна за неї. Вашому мужові кланяюся.

Ваша,

Ольга Кобилянська

Ольга Кобилянська

VALSE MÉLANCOLIQUE[1]

Фрагмент

I

Не можу слухати меланхолійної музики.

А вже найменше такої, що приваблює зразу душу ясними, до танцю визиваючими граціозними звуками, а відтак, зрікаючися їх незамітно, ллється лиш одною широкою струєю смутку! Я розпадаюся тоді в чуття і не можу опертися настроєві сумному, мов креповий флер, якого позбутися мені не так легко. Зате, як пронесеться, музика блиску, я подвійно живу.

Обнімала би тоді цілий світ, заявляючи далеко-широко, що музика грає!

І класичну музику люблю.

Навчила мене її розуміти й відгадувати по „мотивах" одна з моїх товаришок, якої душа немов складалася з тонів і була сама олицетворена музика.

Вона вічно шукала гармонії.

В людях, в їх відчуванні, в їх відносинах до себе і до природи...

***

Нас мешкало разом три товаришки.

Зразу лише дві. Одна малярка і я. Була вже майже укінченою артисткою і працювала саме над одним образом, який хотіла продати і поїхати до Італії, щоб побачити тамошню штуку[2] та найти й собі дорогу до неї.

[1] Меланхолійний вальс (франц.).

[2] Штука — мистецтво.

Мала двадцять і кілька років, була знімчена полька і брала своє заняття дуже поважно. Дразлива і химерна, коли малювала, була в щоденнім житті наймилішою людиною.

Тішилася великою симпатією межи своїми товаришками по заняттю, а навіть і самі професори, гості подеколи до нечемності супроти своїх учеників і учениць, любили її по-батьківськи і робили їй свої закиди й уваги в найлагіднішій спосіб, щоб лиш не діткнути її. „Das schönste Glückskind"[3] — називали її, вона й сама не називала себе інакше як: „Ich — das Glückskind"[4].

Я прилагоджувалась до матури[5], бо хотіла бути учителькою.

Вчилася музики, і язиків, і прерізних робіт ручних, ба — і все інше, що лише можна було, забирала я в себе, щоб стало колись капіталом і обернулося в хосен. Маєтку я не мала, а життя, вибагливе, мов молода дівчина, жадало свого.

Знайомі з наймолодших літ, ми мешкали разом.

Мали дві великі кімнати, елегантно уряджені, майже з комфортом, бо моя товаришка була з доброї родини і, хоч не розпоряджала великими фондами, була претензіональна і розпещена. „Я не можу зрікатися всього так, як ти!" — говорила не раз роздразнено, коли я напоминала їй числитись ліпше з грішми і зрікатися деяких приємностей.

— Мовчала б ти !— лютилася. — Ти сього не розумієш. Я — артистка і живу відповідно артистичним законам, а ті вимагають трохи більше, як закони такої тісно-програмової людини, як ти! Ти можеш обмежитися на своїм ґрунті, бо мусиш; він вузький, але моє поле широке, безмежне, і тому я живу таким життям. Тепер іще не вповні таким, але колись пізніше, як стану цілком своїм паном, — розмахну крилами під небеса. Так наказує чуття артистичне. Я беру все зі становища артизму. А й ти повинна звертатися за ним; усі, цілий загал. Коли б усі були артисти освічені і вихованi, почавши від чуття аж до строю, не було б стільки погані й лиха на світі, як тепер, лиш сама гармонія й краса. А так? Що оркруг нас? Лише ми одні піддержуємо красу в житті, ми, аристи, вибрана горстка суспільності, розумієш?

— Розумію.

— Розумію! Ти й не здібна мене розуміти. Не знаю, за що я, властиво, люблю тебе, — перепрошувала мене відтак, ніби en passant![6] — Критикуєш мене занадто. А все своїм міщанським розумом, вузькими домашньо-практичними поглядами і старосвітськими замахами жіночності. Відорвися раз від ґрунту старих фрагментів і перекинься в який новіший тип, щоб я від часу до часу черпала з тебе якусь скріпляючу силу... щось новітнє!

— Годі, голубко, остануся вже старим типом, — відказувала я спокійно, бо знала надто добре її натуру чисту й без фальшу, щоб обурюватися її наскоро киненими словами. Противно, я постановила собі вже в сотий раз не відриватися від „ґрунту старих фрагментів", а оставатися тою самою, що досі, сторожити над нею, що в погоні за красою не зважала на лиховісні підшепти перепон життя і була би не одно горе перетерпіла, коли б не я... І хоч я не була ніяким новітнім типом, не мала жодних претензій до титулу „вибраної істоти", або „расової людини", — все ж таки розуміла її і знала, як і коли гамувати ту, справді артистичну натуру, а коли додавати охоти до польоту й піддержувати в добрій вірі на будучність.

— Коли останемося незамужніми женщинами, — говорила (слова „стара панна" ненавиділа), — то будемо також разом жити. Візьмемо собі ще третього члена в компанію, бо двох замало і не можна ніякої програми, ні статутів уложити, і будемо жити.

Випробуємо третього компаньйона, з яких прикмет складається він, який у нього темперамент, як завелика освіта, як задалеко сягає поглядами в минувшість або будучність, а відтак приймемо. Потім най надходять на нас ті страшила, якими лякають перед незамужністю, як — самітність, безпомічність, дивацтво і т. ін. Ми не будемо самітні. Не будемо смішні, не будемо, так сказати б, бідні. Будемо мати своє товариство, розуміється й мужчин, бо без мужчин — монотонно, і будемо собі жити по душі. Тоді юрба переконається, що незамужня жінка — то не предмет насміху й пожалування, лише істота, що розвинулася неподілено. Значить: не будемо, приміром, жінками чоловіків або матерями, лише самими жінками. Ти розумієш? Будемо людьми, що не пішли ані в жінки, ані в матері, а розвинулися так вповні... Я не кажу, що йду саме до того ідеалу. Я живу штукою,

[3] Найкраща улюблениця долі (нім.).
[4] Я — улюблениця долі (нім.).
[5] Матура — екзамен.
[6] Мимохідь (франц.).

і вона вдоволяє цілковито мою душу; може бути, що й віддамся, не знаю, але коли не віддамся, то певно не буду застрашеною птахою, що мов цілий світ просить о прощення, що мужа не має... А ти?

— Я також, Ганнусю.

І я справді годилася з нею. Чому не жилось би двом-трьом незамужнім жінкам, коли згоджувались би своїми натурами, відповідали собі посполу в вимогах інтелігенції краще, як поодинокою? Се була також одна з таких новітніших думок, на які я з своїм „неартистичним міщанським розумом" не могла здобутися!..

Вона панувала наді мною, мов над якою підданою, і хоч я могла розпоряджувати своєю волею так вповні, як вона, і супротивитися їй, — я, проте, не чинила сього ніколи. Мене не боліло те піддаіство під її власть; сила якоїсь відпори не прокидалася в мені ніколи. Противно, коли виїздила не раз у своїх інтересах на час із дому, я навіть тужила за нею. За нею і за тою силою, що йшла від неї і надавала цілому нашому окруженню характер і якесь життя...

Була гарна сама собою. Ясна, майже попеляста, блондинка, з правильними рисами і дуже живими блискучими очима. Збудована була прегарно... А що в своїх постановах була скора й консенквентна, — я любила її безгранично, пристосовувалася до неї без надумання, і, мов та ріка, так плила я спокійно виробленим нею руслом, щоб знов, як ріка, згубитися, може, і з іншими такими, як я, в житті, як у морі...

Мабуть, за те любила вона мене і називала своєю „жінкою"... Так жили ми вдвійку в гармонії довгий час.

Я вчилася пильно до своїх різнородних іспитів, а вона малювала. Образ, над яким працювала невсипуче з розгорілими щоками, яким була перейнята до глибини душі, була велика копія образу Корреджо „Віроломна". Малювала в переконанні і гордій вірі, що він удасться їй. Мабуть, то й розпалювало її талант і довело, що добилася цілі...

Одного разу йшло нам фінансово круто; а що найгірше — властитель дому підвищив чинш за кімнати.

Артистка роздразнилася.

Кидала речами об землю, роздирала ескізи, проклинала свою долю, що виглядала, як драптива дівчина, і божилася, що воліла б таки зараз осліпнути, як бути дальше маляркою...

Я ходила спокійно за нею, підносила речі й відбирала лагідно рисунки з рук, ховаючи їх незамітно, щоб не попалися їй наново в руки, придумуючи при тім, як би то зарадити лиху.

— Приберу ще годину англійської мови, і буде все добре, — успокоювала я її, а вона плакала, нарікаючи заодно на своїх родичів, що посилали їй, на її думку, замало грошей.

— На те я не згоджуся, — перебила мене. — Гаруєш і так доволі тяжко. За книжками і зошитами ти вже й так втратила почуття свободи і зробила з себе якусь машину... Чиста погань із таким життям, що не мало собі кого на наругу вибрати, та нас!

— Чому не взяти мені годину? — боронилася я. — Від шостої до сьомої вечором маю саме вільний час. Замість ходити на виклади науки якоїсь там „гармонії" буду кого вчити французької або англійської мови, і зробимо біді кінець. Послухай мене, Ганнусю, — просила я її, — і пристань на те...

— Не хочу! Ліпше попродам усі свої образки! Оцей, і той, і он той...

На се не могла знов я пристати. Знала надто добре, що значив у неї кожний образок, як була до кожного з них прив'язана, і яку долю призначила кожному з них. В кожнім образку була, як не раз говорила, якась частина її істоти, а тепер мали б іти дорогою простого крамарського товару? Ні, я не згодилася. Придумала щось інше. Придумала й сказала. Взяти до спілки третього компаньйона — і відносини зараз поправляться.

Вона дивилася хвильку своїми блискучими, з плачу почервонілими очима на мене, а відтак відтяла, що не пристане. Саме тепер брати чужу людину до спілки, коли вона сидить над викінченням образа, — праця така вимагає сама собою найліпших обставин. Чи я не зрозумію ніколи, що се значить „артизм" і що се таке — „твори"? Чи се значить крутити корбу, шити на машині або плести панчоху? Чи я вже цілком отупіла з того дурного бубнення, придуманого навмисне на те, щоб систематично задавлювати найтонші зворушення до свобідного розвою індивідуальності? Брати тепер чужу людину в хату, яка щонайменше буде балаклива, з лиця бридка і, розуміється, без крихти артистичної освіти, Бог знає з якими некультурними привичками — чиста розпука!

— Чому се має бути зараз якась найгірша істота? — спитала я, вже потрохи роздразнена вибухами артистичної натури. — Будемо ж

вибирати третю товаришку; коли не сподобається, не приймемо!

— Ага, певно, ти не приймеш із твоїм божеським серцем, що наказує ближнього любити більше, як себе самого...

— Ганнусю, будь добра! — просила я. — Ти замучуєш мене своєю вічною опозицією! Що ж робити, як нема іншого виходу? Як знаєш що ліпше, то скажи, і я згоджуся з тобою, а коли ні, пристань на мою раду.

Вона погамувалася, побачивши, що діткнула мене.

Задержалася перед своїм великим образом і, усміхаючись гірко, сказала:

— В чім я коли опоную? Я є лише німим послухачем свого таланту, але такі як ти, Марто, такі, як ти, творять ту велику силу, що пригноблює таких, як я. Масою пригноблюєте ви нас, поодиноких, і ми загибаємо, мов той цвіт без насіння, через вас. Але ти, як індивідуальність, того несвідома, і тому не розумієш того... — Відтак кількома кроками підійшла до мене.

— Гніваєшся, Мартухо?

Я не відзивалася.

— А я тобі кажу, Мартухо, що царство на землі належить все-таки до тебе.

— Та що там...

— А я тобі кажу, Мартухо, що царство на землі належить все-таки до тебе. — І, обнявши мене бурливо за шию, шукала вогкими очима на моїм лиці гніву.

Я не могла ніколи довго гніватися на неї. Знала добре, що коли б я справді була загнівалася на неї, вона не успокоїлась би доти, доки я не сказала б їй хоч кілька разів, що „не гніваюся".

Була незвичайно доброго серця: тут в одній хвилі кидалася, гарячилася й змагалася, а вже в другій — була добра. Товариство, в яке входила, і товаришки, що її любили, розпестили її, догоджуючи їй у найменшій дрібниці, боготворячи її задля краси й таланту та задля її оригінальних помислів. Належала до різних товариств, не жалувала нічого, а визичуваних товаришкам грошей не приймала ніколи назад. Любила над усе елеґанцію, називаючи се третьою важною заповіддю в умовах до щастя; бувала через се не раз навіть несправедлива в осуді людей, але до елеґанції тягло її, мов дитину до чічки.

— Спустися на мене, що я не впроваджу тобі жодного невідповідного матеріалу в хату, що ти й твоє артистичне milieu[7] не будете вражені ані його видом, ані поведенням. Вже я постараюся. І я щось розумію!

— Ого! — усміхнулася вона. — І „ви" щось розумієте? Розумієте прекрасно подавати чай, маєте всі здібності доброї господині, матері й жінки, ви славний рахмістр і будучий стовп родини, але на психології, барвах і нюансах артизму ви не розумієтеся. І тому боюся дуже, що ви впровадите мені в кімнату слона. Судячи по вашім добрім серці, ви готові приймити першу-ліпшу швачку до спілки, коли лише викажеться свідоцтвом моральності — розуміється, міщанської — і божим виглядом...

— Не бійся! — відповіла я. Я ж навчилася вже від тебе добачувати артизм у житті, а щодо невидимих тонкостей у людях, то їх відчує мій інстинкт. Він був мені завсіди найліпшим проводатором.

— Побачу.

— Побачиш.

— Але пам'ятай! Коли вона буде з виду „неможлива", значить — і погана, і без манір, — я не сідаю з нею до столу.

— Можеш.

— Чи ти маєш уже кого на думці, що ти така певна, що задоволиш мене?

— Ні. Але я певна, що найду відповідну істоту.

— Ну, то роби, що хочеш.

Я сказала, що ні, що не маю ще нікого на думці, і я справді не мала ще нікого на думці, ба не мала навіть поняття, ні прочуття, хто був би саме найвідповідніший до спілки, а однак... однак саме в тій хвилі, як я сказала слово „ні", появилося перед моєю душею на хвильку, пересунулося, мов образ, якесь дівоче лице, змарніле, з смутними очима, і на хвилю одну прошибло мене якимсь предивним смутком, мов почуттям несказанного жалю, ніжно, ніжно, перельотно, — і ще не прийняло форми, як уже й згубилося...

Чи я знала когось подібного?

— Ні!

Бачила де?

Мабуть — ніколи. Хіба що, може, деколи на вулиці подибала?

Може...

---

[7] Середовище (франц.).

(Далі буде)

Сильна воля й перемога

10 років тому, пані Оля Ковч з Монтреалу постановила докінчити свої студії, які були перервані болючими трагедіями в родині.

Впродовж 8-ми років пані Оля втратила чоловіка, маму, батька.

Залишившись вдовою з двома малими діточками, вона перебрала ролю матері і батька та мусіла подбати про утримання і виховання родини.

Відповідальні обов'язки у „Протестанській Шкільній Раді" Ширшого Монтреалю, вимагали від неї солідної відданости і щоденної праці та на подив своїх знайомих, пані Оля так зуміла покерувати своїм часом, що окрім праці і домашніх обов'язків, вона записалась до „Сир Джорж Вилльямс Університету" і цього року з відзначенням покінчила свої університетські студії і одержала ступінь Бакалавра (Б. А.). З відділу Політичних Наук.

Цього року пані Оля одержала підвищення в становищі і одержала більш відповідальну працю — заступниці секретаря-касира в Протестанській Шкільній Раді міста Монтреалу.

Хоч трудні роки під час студій нераз виглядали довгими і далекими до осягнення цілей і пані Оля часом попадала в сумнів, та добрі приятелі заохочували і підтримували її на дусі в напрямку до щасливого кінця.

З тієї нагоди, ближчі приятелі зорганізували несподіванку в її честь, похвалюючи її силу вірування, яка їй осягнути намічену ціль допомогла успішно.

Головна організаторка несподіванки, пані М. Зимовець, привітала солізантку теплими словами ґратуляцій і передала від всіх присутніх подарунок у формі наручника, і побажала їй гарних, веселих та щасливих років прожити разом з донечками.

Під час веселої гутірки, присутні склали на пресовий фонд „Променя" суму $21.00.

Пані Оля Ковч і її доні Ганя та Люба, всі роджені в Монтреалі, всі прекрасно володіють рідною мовою, співають в церковнім і молодечім та жіночім хорах, працюють в організації С.У.М.К. — пані Оля в Надзірній Раді від Жіночого Товариства С.У.К. „Доньки України", старша доня Ганя, виконувала обов'язки рекордової секретарки С.У.М.К. і всі протоколи були писані і читані доброю українською мовою.

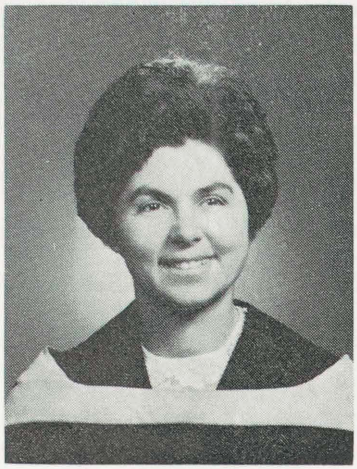

Пані Оля Ковч

Слід також згадати, що Ганя і Люба студіюють музику по фортеп'яно, є членами Українського Танцювального Ансамблю при С.У.М.К. і допомагали цього року у виховній праці на Оселі Святої Софії.

За всі старання поборювати всі труднощі й загрози, і за взірцеве виховання своїх дітей в національному дусі — складається найсердечніші побажання і Боже благословення на Многі Літа пані Олі Ковч з донечками.

Приятелька.

Андрій Гарасевич

НА ЕМІГРАЦІЇ

Вже котить бронзою смаглявий вечір,
горять дахи від соняшних промінь.
І тільки в синій сутіні ожить
всім поривом і мріям молодечим.

Тоді вгвавае міста колотнеча, —
замість дахів — блискуче злото жит,
і думи мчать крізь бурі, та хуртечі
в далекий степ, де райдужна блакить,

де вічна синь козацького простору,
де хижий гуркіт чорноморських хвиль.
А тут — крізь дні, крізь ночі не прозорі

шулікою понад ліси і гори
летить нестримна мрія з диких піль...
І гасить біль... Нестерпний, гострий біль...

PROMIN

Vol. XII, 11 ENGLISH SECTION November, 1971

A JUST LANGUAGE POLICY IN A "JUST SOCIETY"

Dr. Manoly R. Lupul, Professor,
History of Canadian Education, University of Alberta, Edmonton, to Manitoba Mosaic Congress, Winnipeg, October 14, 1970.

(Continued from last issue)

A good sample of a poor approach by an Edmonton school to soliciting public support for and expanded language program is the following letter:

Dear Parent:

..... School is offering Ukrainian in Grade seven this year; however, if we do not get at least four or five more enrollments the class will have to be cancelled.

This course is comparable to French, leads to a fully accredited series of Ukrainian courses in high school which meet the foreign language requirements for university entrance where applicable.

Kindly indicate below if you would like your child to take this course.

May we have your reply early next week.

Yes ..... No .....

.....
Parent's Signature

Yours truly
....
(Principal)

.....
(Ukrainian Teacher)

There is not the slightest note of pleasure that the school will be offering Ukrainian or the slightest regret or disappointment that the enrolment has been less than anticipated. In short, it is a cold, indifferent, bureaucratic note without even the usual middle class 'please' and 'thank you' to temper its lack of commitment.

One of the most difficult problems which faces teachers of languages other than French in most school systems is, of course, to obtain sufficient students. Accordingly, I have on occasion been approached to provide that magic elixir which would change the situation. Below is a modest sample of the kind of letter which schools which are genuinely interested in expanding linguistic studies might send to parents. I think it is at least as good as anything that has come out in the past year from our neighborhood schools in the interests of family life education (which I happen to favor, in case you are interested). In fact, I should perhaps admit that it was from the warm, friendly note on the above subject, explaining at considerable length the eagerness of the school in our neighborhood to launch a family life education program that I obtained the inspiration (I use the word advisedly) for the letter which follows:

Dear Parent:

For much too long, our schools have either ignored or paid only lip-service to the importance of learning languages other than English. In recent years greater efforts have been made to make the teaching of French not only more readily available, but also more effectively taught. We at ..... School have done our best in that respect and today we are pleased to report that French is available in Grades .....

We believe, however, that because of the diverse nature of the population in western Canada there is much nascent linguistic talent which could be developed, and we at ..... School would be pleased to aid in that respect by offering classes in Ukrainian, Spanish, Italian, German, etc., whenever an enrolment of about fifteen students was assured. The emphasis in linguistic teaching would be on learning to speak the language, as it must be in today's ever-shrinking world.

It is quite possible that the limited study of languages other than English and French in our schools is the result of reluctance on the part of students to be considered 'different' or 'peculiar' by studying more than two languages. If it is only fashion which works against a wider study of languages, ... School would like to change the fashion. The linguistic riches of western Canada are part of its human resources and our school welcomes the current challenge to develop human resources to their maximum.

..... School is prepared to take the initiative in this respect and would be pleased to learn in what language (s)

besides English you would be willing to enrol your child (ren):

French ☐
German ☐
Italian ☐
Spanish ☐
Ukrainian ☐
Other .....

If you would prefer that ..... School first call a meeting to discuss the expansion of linguistic studies, please check here ☐ and we would be pleased to call such a meeting.

Yours truly,

.....
(Principal)

Most administrators would probably find the above letter either too wordy or merely the source of additional headaches. But to me it signifies the positive and receptive approach to language study. It states that the school would *like* to do something, instead of indicating without feeling that the school will do something if something else happened. It encourages an activity, it provides leadership (a favorite word with principals); it does not merely react if the interest is there.

The problem of an expansion of language study in Canada's schools is primarily, then, a psychological one. The North American heritage of unilingualism has to be broken, at least in Canada. *Multilingualism can be the way even in a bilingual Canada. The two are not mutually exclusive. Everything depends on how mechanically bilingualism is applied to the various parts of Canada and to the different life and career interests of the people in Canada.* In western Canada there have been three main immigrations: pre-World War I, the 1920's, and post-World War II. The linguistic permutations and combinations which exist among the generations are very numerous — from illiterate immigrant parents who speak only one language (and that poorly) to very literate immigrant parents who can speak several languages; from second generation children who know two languages very well and could become trilingual without any difficulty to third generation children who speak only English, and are ashamed of their very ancestry, but who in the right atmosphere could easily become bilingual in the school system and through a post-secondary "crash" program could even become trilingual if their life or career patterns should so dictate. But the crucially important thing is that we stop playing around with the language question and make it possible for children to become truly fluent in the languages which parents wish to see taught. To date there has been far too much "tokenism" in the teaching of languages. To move from "tokenism" to "fluency" some basic changes need to be made. The all-important change in attitude has already been mentioned. Other needed changes follow:

1. it should be possible for languages like Ukrainian, German, Italian, Japanese, etc., to be languages of study for *up to* one hour of each school day from Grade 1 through Grade XII where parents so desire, and the educational establishment should encourage such parents and children instead of placing impediments in their way. To give the teaching of languages added purpose optional courses in the literature of the languages should be available in Grades III, VI, IX, and XII, along with an optional course in Grade IX on "Italian Arts and Customs" or "Ukrainian Arts and Customs", etc. in Italian or Ukrainian, etc. Recognition of Canada's multiethnic reality would be greatly enhanced by a six-week unit in English or French in Grade VI in every province on "The Contribution of Ethnic Groups to Canada's Cultural Development."

2. the most up-to-date materials for teaching languages should be made available in all parts of the province — this would include language laboratories and such other materials as video and voice tapes about which there are many better informed than I who can speak with authority.

3. teachers must be equipped and prepared to work with the audio-visual approach; yesterday's stress on grammar is the surest way to kill language study.

4. school boards, superintendents, and principals must be more flexible about teacher-pupil ratios. A ratio from ten to fifteen students per teacher in a language class is still far less costly than the similar ratios in today's vocational classes about which no one complains.

5. Department of Education curriculum subcommittees should be set up for each language taught. Expenses to attend meetings of such committees as well as interprovincial meetings related to the teaching of a particular language should be met out of government funds. For professionals to rely on charity is a Victorian notion.

6. Universities should provide the provinces with three types of courses: a) courses in

the history and culture of the largest ethnic groups; b) courses in the patterns of personality and cultural adjustment of the different generations within an ethnic group; and c) pedagogical courses in the preparation of teachers of various languages. Courses in the methods of second language teaching could be grouped as follows: Romance languages, Germanic languages, Slavonic languages, and Oriental languages, so that a student who is preparing to teach Ukrainian or German, for example, does so through the medium of Ukrainian or German language and literature, not French language and literature.

7. Research centres on ethnic groups such as that at the University of Calgary should be given the fullest support of provincial and federal governments to produce monographs and thereby serve as resource centres to institutions such as the National Film Board, the CBC, the Folk Arts Council, etc., which it is hoped will be more active in the future in meeting the aspirations of ethnic groups, as recommended in Book IV of the Report of the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism.

Finally, a brief word about such perennial guestions as the Balkanization of Canada, the cultural mosaic, or, in short, Canada's cultural identity as a nation. Personally, I believe that to dwell much on such guestions is seldom very rewarding. Realistically, because of our proximity to the United States we will in many respects be miniature Americans in the clothes we wear, the popular songs we sing or hear, the cars we drive, and the cereals we eat. But if we are smart we will not allow this to trouble us unduly. Canada as a federation is still very young. Few of the peoples who populate it have been here for one hundred years. There are very few fifth generation people in western Canada, for example. To try to create "instant Canadian culture" in this situation is not the same thing as making instant coffee. But if we take seriously the rich linguistic and varied cultural resources of the diverse peoples who make up Canada, and if we encourage them to thrive, then the souls, if not the cars, of Canadians will differ from the Americans, and this in time will manifest itself in a way of life which will be different where it really counts. It will be different in the depth of understanding and appreciation which we will have of our fellow man and therefore of the human predicament. And the human predicament today is what it has always been, namely, how to unite men to live in peace without at the same time depriving them of their identity either as individuals, groups, or nations. If Canadians can show the world how a people of various backgrounds can live together in unity and peace without first destroying a sense of pride in one's ancestral background, this will be a unique achievement and a model to the rest of the world. On the other hand, if some one could show me how Canada would be better off once the last remnant of Ukrainian, Greek, Italian, German, Japanese, or any other subculture disappeared forever from its soil, I would never again write or speak another word on the subject.

ПРО ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

У другій половині травня ц. р. в Києві відбувся 6-й з'їзд письменників України. Про кількість письменників України, їхній вік, національність та інше інформували голова мандатної комісії Андрій Головко та голова ревізійної комісії Іван Дзюба. Нижче містимо дані з їхніх звітів, що були подані в „Літературній Україні" — газеті письменників.

На час попереднього, П'ятого з'їзду, Спілка письменників України об'єднувала 770 членів. Зараз вона об'єднує 858 членів. Між двома з'їздами Спілка збільшилася на 88 осіб. На час минулого з'їзду Спілка об'єднувала 12 обласних організацій, а тепер має 16. За звітний період було створено такі обласні організації: Київську, Запорізьку, Вінницьку та Івано-Франківську.

На 6-ий з'їзд письменників до Києва мало прибути 858 делегатів, цебто всі члени Спілки, а прибуло 738. Були відсутніми з різних причин 120 членів. За партійним станом члени спілки розділяються так: 467 — члени комуністичної партії, 8 — члени комсомолу, 263 — безпартійні.

Національний склад письменників України такий: українців — 556, росіян — 90, жидів — 72, інших національностей — 20.

Пишуть мовами: українською — 590, російською — 126, жидівською — 15, іншими мовами — 7.

За жанровими ознаками письменники поділяються так: прозаїків — 303, поетів — 257, драматургів — 31, критиків — 94 та перекладачів — 53. З-поміж делегатами-письменниками,

що були на з'їзді, було 668 чоловіків та 70 жінок. Присутні за віком ділилися так: до 30 років — 21, від 30 до 40 — 123, від 40 до 50 років — 229, від 50 до 60 — 209, і понад 60 років — 156 письменників.

Спілка письменників України постаріла й посивіла. Середній вік письменників 52 роки. Таких що досягли пенсійного віку є 211 осіб, а наближається до нього 245 осіб.

За звітний період видавництво „Радянський письменник" випустило в світ 514 різних книжок. Зростання проти попередніх років не дуже помітне: проти 1966 року всього лише на 17 творів або, приблизно, на 4%.

Після з'їзду, 21 травня відбувся перший пленум правління письменників. На нім вибрано президію правління письменників у складі 29 осіб. У склад управи увійшли такі особи: М. Бажан, О. Бандура, Я. Баш, П. Воронько, А. Головко, О. Гончар, Л. Дмитерко, П. Загребельний, М. Зарудний, Ю. Збанацький, В. Козаченко, О. Корнійчук, Ів. Ле, О. Мусієнко, Ю. Мушкетик, Л. Новиченко, Б. Олійник, С. Олійник, Д. Павличко, П. Панч, Л. Первомайський, Н. Рибак, Ю. Смолич, В. Собко, І. Солдатенко, М. Стельмах, П. Усенко, М. Ушаков та М. Шамота.

Головою правління Спілки письменників України обрано Юрія Смолича, 1900 року народження; першим заступником — Василя Козаченка, іншими заступниками обрані: Павло Загребельний, Юрій Збанацький та Борис Олійник.

„Українські Вісті" (Ульмівські)

Ф. С. Манор

Причина трагедії – наркотики

Коли прем'єра Манітоби Еда Шраєра запитали про коментар відносно звіту Комітету Гантера, який рекомендував узаконити марихуану і гашиш, він відповів: „Це нісенітниця". Рекомендація була головною справою у звіті Комітету Федерального Уряду для Справ Молоді, яка не дуже добре пішла в Манітобі.

Вінніпеґ тільки що пережив трагедію спричинену наркотиками, з одною дівчиною мертвою і п'ятьма молодими людьми в серйозному стані в шпиталі і кожний батько дитини, яка вернулася у вересні до школи, жахається того ризика, на який виставлена сьогодні молодь. Дівчина, 21-річна Петсі Депаті з Судбур, Онтаріо, умерла, після того як прийняла „нешкідливий наркотик" в ціні по два доляри за капсулю. Показалося, що наркотик був чистою стрихніною. Петсі, серйозна і працьовита дівчина, приїхала до Вінніпеґу на початку цього літа після 6-ти тижневої тури по Европі. Її батько, 46-літній будівельний робітник, сказав газетному репортерові, що вона була „найлійшою з його п'ять дочок". Була дуже працьовита і ніколи не мала клопотів.

Інші п'ять жертв всі були малолітні. Вінніпезькі батьки не можуть не журитися про те, коли то прийде черга на їх власних дітей познайомитися з „забавним наркотиком", який може спричинити їхню смерть або знищити здоров'я і кар'єру.

Через поліційні переслідування численні продавці наркотиків зі Східної Канади і Ванкуверу перенеслися на Прерії. Наркотики, що вони їх продають часто отруєні, частинно тому, щоб збільшити їх кількість, а частинно тому, що стрихніна і інші отруйні субстанції надають наркотикові більшої сили.

Нещастя Петсі Депаті доказує, що наркотики повинні бути леґальні заявив свій погляд керівник вінніпезької комуни в інтерв'ю з вінніпезькою газетою. Якби вони були леґальними не було би підтовхувачів-продавців, не було би отруєння і молоді люди мали б змогу віддаватися „обезвладненню" леґально.

Це безглуздий аргумент і він не витримує проби. Не так ще дуже давно ресторани Британії, в яких продавали джін, водку, шнапс і інші можливі місця продажу горілок, були на континенті бичем міст і сіл. В Західному світі ми загально позбулися цієї проблеми, бо заавансована технологія і алькоголь взаємно себе виключають.

Але тепер молоді люди, які не знають історії і не можуть уявити собі будучности, щоб могти побачити якими руїнами вони стануть в дальших десятьох роках, кажуть суспільності, що наркотики є нешкідливі і що кожний повинен мати змогу без перешкод їх купувати.

Батько Петсі Депаті знає що інше. Знає це також кожний, вчисляючи сюди й автора цього допису, який жив серед насичених наркотиками суспільств Далекого і Середнього Сходу. Але „приятелі" молоді продовжають свою підступну роботу і кожен батько, якого син чи дочка ходять до школи, цікавиться, коли вони познайомляться з членом комуни і коли їм запропонують маленьку капсулю, тільки для того, щоб попробувати.

„К. С."

ПОДОРОЖ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ДО ЄГИПТУ

Минуло літо і осінь настала, а здоров'я не кращало.

Лікарі казали, що єдиний рятунок — сухий, теплий клімат, і наполегливо радили Єгипет. Отже, їхати в Єгипет чи лишатися тут — вибору тепер уже не було. Тільки їхати. Хоч Лесі й не звикати до мандрів, але цього разу вони були особливі: хворі нирки не даватимуть у дорозі спокою, до того ж — далекий невідомий край. Треба було добиратись залізницею, потім морем, а там знову залізницею.

Леся виїхала з Телаві до Тбілісі (цим разом з мужем Климентом Васильовичем), щоб оформити подорожні закордонін документи.

Через кілька днів у турецькому портовому місті Трапезунді сіли на пароплав далекого плавання і вийшли в море.

Не зважаючи на тяжку хворобу, Леся стійко зносила розбурхане море, навіть допомагала іншим жінкам, які піддавались морській хворобі.

За тиждень були вже в єгипетському порту — стародавній Олександрії. Звідси поїхали залізницею через столицю Каїр до місця лікування — Гелуана. Поїзд мчав пустельною піщаною рівниною. На якийсь час Леся забула про втому, про пекучий біль. Вона припала до відчиненого вікна, милуючись екзотичними краєвидами. На блакитно-крицевому небі здіймалося сонце, спочатку жовте, згодом сліпучо-яскраве. Воно рухалось по небозводу, відбиваючись у брунатно-жовтому піску.

Через цю вічно залиту сонцем пустелю, що не знає ні дощу, ні туману, ні снігу, пустелю, яка ніколи не чула могутнього гуркоту й не бачила блискавки, де вічно сухе, консервуюче повітря, а земля безплідна, — котить свої мутні хвилі „всемогутній батько Ніл". Це він приносить родючий мул, це він зрощує пустелю і напуває життєдайною вологою буйні пшениці.

Дивилася Леся на країну, породжену Нілом, з усіма її виблискуючими банями споруд, стрункими мінаретами, галасливими містами, переповненими людом, на цей своєрідний різноплемінний народ і безмірно захоплювалась. Та й чи можна було лишатися байдужою. Адже довкола височіли, наче вісники іншого, мертвого світу, руїни храмів, гробниць, залишки колон і палаців, здіймались до неба десятки пірамід, цих дивовижних царських склепінь, що на споруду лише одного з них пішла праця ста тисяч рабів протягом довгих двадцяти років. І все на цьому найграндіознішому в світі кладовищі було вимережано ієрогліфами — таємничими, загадковими знаками, малюнками, геометричними фігурами, символічними зображеннями людей, звірів, легендарних істот, рослин, плодів, різних знарядь, посуд, одягу, зброї... Вони були скрізь: на дереві, камені, на незчислених папірусах, мурах храмів і гробниць, на соркофагах, статуях богів, шкатулках і посуді, навіть на письмовім приладді.

Чула Леся від одного вченого, що якби хто захотів скопіювати написи тільки на одному храмі Едфу, то не спромігся б зробити це і за двадцять літ, працюючи з ранку й до вечора... Що ж стосується Гелуана, то він розташований — двадцять кілометрів на південь від Каїра. В той час це було невеличке містечко серед пісків поблизу підніжжя невисокого пасма вапнякових гір Маккатам.

В одному з будинків заможного бея знаходився пансіон „Континенталь", в якому незабаром і поселилася Леся. Орендував і утримував його лікар на ім'я — Рабінович. Єгипет цікавив Лесю Українку не тільки як місце лікування. Він вабив її ще й своєю стародавньою культурою та історією. Поетесі давно хотілося побачити віковічні пам'ятники колись могутньої і, може, найсильнішої держави в світі, подивитись на легендарний Ніл, піщані кургани, під якими поховано велич і славу минулого Єгипту, радість і горе численних народів світу.

І ось тепер поетеса в Єгипті. Перед її очима справжній Ніл, справжні піраміди і сфінкси.

ОДРУЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У Лесі Українки був вірний і щирий приятель Климент Васильович Квітка. Після знайомства в Карпатах вони довший час підтримували дружні відносини, а потім і побралися.

Квітка, здобувши вищу освіту юриста став служити на різних посадах при суді. Службу свою він не любив, але вона давала йому шматок хліба.

Весь же вільний час Квітка присвячував збиранню та вивченню народного музичного мистецтва. Пісня і музика були його пристрастю і тою справою для якої він жив.

Окрім спільної праці на ниві народної творчости, Квітка допомагав Лесі в її літературній праці, особливо коли вона хворіла.

Він переписував рукописи для друку, роздобував різні матеріяли, був їй за порадника і першого читача.

Через місяць після одруження, в вересні 1907 року, Леся разом з чоловіком поїхали в Крим та там і жила до кінця 1908 року.

У Криму Квітка влаштувався й на службу. Згодом його перевели в Грузію, у місто Телаві. Отак розпочався кавказький, останній період життя Лесі Українки. Для її здоров'я Телаві не було сприятливим. Але що вдієш? Служба є служба. Отже, доводилось втішати себе, що у Телаві буде непогано.

Місто розташоване на сімсот метрів над рівнем моря, крім того, його з усіх боків обступають високі гори. Зима тут за всіма ознаками, м'яка, погода не вітряна, а літо тепле й не малярійне.

Поселився Квітка з дружиною у двоповерховому будинку на теперішній вулиці Камо, ч. 10, де нині міститься дитяча лікарня.

Хоч зимою Телаві не мав привабливого вигляду, однак довколішня кавказька природа зачарувала поетесу.

У листах до друзів вона писала, що будні тут важкі, але поезію шукати не треба — вона завжди навкруги тебе. Із хати добре видно весь Дагестан, величний, білоголовий Богоський хребет, він далеко, кілометрів за сорок, але в ясні дні і в місячні ночі присувається так близько, що навіть страшно стає. Він тоді наче марево новоствореного світу, здається легшим від хмар і прозорнішим від криги.

І люди тут (грузини-кахетинці) привітні і ввічливі, каже вона.

Жаль тільки, що не часто доводиться з ними по-справжньому поговорити, бо вони знають здебільшого тільки свою мову.

Бачила Леся і другий бік цього оточення. Кругом усе занедбано. Всюди сліди лихоліття, злиднів, низький рівень культури, відсталість...

Настирлива недуга почала ще більше активізуватися з переїздом на Кавказ. За останні роки вдалося погасити туберкульоз у легенях. Принаймні Леся сама запевняла, що в неї в грудях не болить і кашель не мучить, як то було раніше. Але хвороба перекинулася — це вже котрий раз! — на інші органи.

Тепер стався напад на нирки. Відбувалося щось неймовірне, фатальне — виженуть туберкульоз з одного місця, а він переселяється в інше: з ноги на руку, потім знову на ногу, відтак у легені й нарешті в нирки...

Нирки — були його остання, неприступна для лікарів фортеця.

А. Костенко,
Київ, 1963 р.

ПОДЯКА

З Божої волі й благословення, та під Його святою опікою, ми діждалися в дні 21-го травня ц. р. відзначати 25-ліття нашого щасливого подружнього життя. Несподівано для нас ці наші родинні роковини перемінилися на ширше святкування, а тому почуваємося в дуже милому обовязку зложити ще й цею дорогою нашу найсердечнішу подяку всім тим, хто своєю думкою, працею та участю до цього святкування причинився.

Найперше дякуємо Ювілейному Комітетові, який створився по власній ініціятиві в числі тридцяти осіб під головуванням п. Івана Павлюка, і наші особисті роковини перетворив самочинно у велике достойне і гарно зорганізоване родинно-громадське свято. Дальше, ми почуваємося глибоко вдячні —

— Впреосв. Владиці Архиеп. Михаїлові і Впреосв. Владиці Архиеп. Андрееві, за теплі архипастирські письмові привітання;

— Преосв. Владиці Єп. Борисові, за очолення відправи Вдячного Молебня в Катедрі, за щире побажання і архиерейське благословення та за участь в ювілейній вечері;

— Впрп. Отцям Духовним — Архипресвітеру Д-ру С. Савчукові, Прот. Д. Лучакові, Протопресвітеру С. Ґерусові, Прот. С. Кіщукові і Прот. Є. Труфинові, за їхнє співслуження в Молебні і за участь з їхніми Дост. Панями Добродійками у святочній вечері;

— Впрп. Отцю Прот. Д. Лучакові, Голові Президії Консисторії, за щире братське слово й побажання від імені присутнього Духовенства;

— п. В. Процюкові, за представлення перебігу нашого життя;

— п. Ол. Назаревичу (Церк. Громада), п. М. Лакусті (Нед. Школа), пані Д. Черевик (Укр. Школа), панні В. Гайворон (Мол. СУМК), п. І. Шаварському (Ст. СУМК), пані К. Крипякевич (Ж. Т-во), п. А. Павликові ((Відділ ТУС). п. В. Костюкові ((Провінц. Екз. ТУС), п. Інж. О. Котовичеві (Пласт) — за щирі привітання й побажання від громадських організацій;

— панням Лілії Ґурінов і Надії Скварчук, та п. Степанові Сенайкові, за прекрасні мистецькі точки під час ювілейної програми;

— пані А. Азарянській за гарний коровай;

— пані Зоні Крипякевич, за мистецьке прикрашення залі і столів;

— всім численно присутнім Членам катедральної громади, за постійно прихильно й щире та християнське до нас відношення, за позитивну оцінку вложеного нами труду в церковно-громадське життя, за високоцінний і щедрий для нас ювілейний дар;

— всім приятелям, друзям і членам нашої родини за їхні привітання, квіти і дарунки.

Це, влаштоване для нас свято, якого ми в такому великому розмірі ніколи не сподівалися, — ми прийняли, як виявлення щирої невимушеної пошани і теплого відношення вірних до свого священика і його дружини, як винагороду за віддану для громади працю, як заохоту для дальших трудів.

Ви, всі Учасники цього свята і ті, що в будь-який спосіб до нього причинилися, Ви своїм теплим ставленням і таким замітним почином запалили в наших серцях огонь постійної нашої вдячности, любови і доброї памяти про Вас. Хай за цей вияв Вашої пошани до нашої праці милосерний Господь Бог винагородить Вас і Ваші Родини всіма своїми щедротами і многими літами благословенного життя.

З глибокою вдячністю і любовю у Христі,
о. Прот. Володимир і Добр. Галина
С л ю з а р

П. С.

З нагоди 25-ліття нашого подружнього життя складаємо грошеві пожертви для Катедри Пресв. Тройці, ст. і мол. Відділу СУМК, Вісника, Променя й Українського Голосу. о. В. С.

МУЗЕЙНА ФУНДАЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Між іменами, які склали свою датку на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади ви напевно схочете побачити ім'я вашої місцевости, імена Ваших сусідок і ваше. Можливо, що ніхто до вас не зголосився особисто по жертву, або немає Комітету, щоб зайнявся збіркою — не чекайте — вишліть свою цеголку на будову нашого Музею.

На останнім з'їзді в Саскатуні ухвалено було, що Музей наш потребує власного приміщення. Ніхто його нам не дасть, якщо ми самі його не купимо за свої власні фонди. А ці фонди нам треба зібрати від наших членів, від прихильників а львину частину таки повинні зложити наші відділи. Музей — це власність цілої нашої організації і ціла організація як така його будує.

Тому не чекайте, щоб до вас аж хтось прийшов. На перших зборах відділу піднесіть цю справу і дайте, не відкладаючи. Повідоміть Комітет в Саскатуні, чи у вас започатковано працю. Рішіть суму пожертви від відділу і висилайте до Комітету в Саскатуні на адресу, яка подана при кінці виказу пожертв:

ВИКАЗ

дальших пожертв на Фонд Музейної Фундації від 1-го липня до 26-го вересня 1971.

По $300.00: Пані Розина Драган, Саскатун, Саск.;
по $250.00: Відділ імени Ольги Басарабової — Гефорд, Саск.;
по $200.00: Пані Анна Токарик — Стони Крік, Онт.;
по $160.00: Відділ ім. Марії Марковичевої — Канора, Саск.,
Пані Ангелина Павлик, Вінніпеґ, Ман.,
Пров. Екзекутива С. У. Канади на Альберту,
Пані Дарія Янда — Едмонтон, Алта.;
по $50.00: Пані Михайлина Чвалюк, Мензі, Ман.,
Пані Марія Пернаровська, Саскатун, Саск.,
Пані Софія Василишин, Едмонтон, Алта.,
Пані Катерина Міськів, Едмонтон (вдруге);
по $25.00: Пані Павліна Бугера — Роблин, Ман.,
Пані Марія Білоус — Давфин, Ман.,
Пані Анна Фіцич — Давфин, Ман.,
Пані Марія Андрейчук — Давфин, Ман.,
Пані Анна Скоробогач — Саскатун, Саск.,
Пані Катерина Крепякевич, Вінніпеґ, Ман.
Відділ ім. Лесі Українки — Давфин, Ман.,
Відділ ім. Ольги Кобилянської — Волей, Б. К.,
Відділ ім. Доньки України — Винярд, Саск.,
Відділ ім. Лесі Українки — Транскона, Ман.,
Відділ ім. Лесі Українки — Венкувер, Б. К.,
Відділ Союзу Українок Канади — Роблин, Ман.
по $20.00: Пані Анна Бойчук — Ванкувер, Б. К.,
Пані Марія Мандзюк — Вінніпеґ, Ман.;
по $10.00: Пані Мирослава Телеґа — Віндзор, Онт.
Пані Марія Онишко — Транскона, Ман.,
Пані Л. Кухта — Вінніпеґ, Ман.,
Панна Марія Марко — Вінніпеґ, Ман.,
Пан Василь Перепелюк, Давфин, Ман.,
Пан Яків Маслій, Фовм Лейк, Саск.,
Відділ ім. Олени Пчілки — Прілейт, Саск.;
по $5.00: Пані Іванна Римар — Віндзор, Онт.
Пані Марія Ґургула — Віндзор, Онт.,
Пані Ольга Семенюк — Амерстбурґ, Онт.,
Пані Анна Магера — Кемсек, Саск.,
Відділ ім. Лесі Українки — Кіндерслей, Саск.,
Відділ при Православній Парафії св. Андрея, Едмонтон, Алта.;
по $2.00: Пані Анна Чабан — Торонто, Онт.

Сердечна подяка всім жертводавцям за їх почуття обовязку в нашій необхідній та невідкладній потребі Фонду.

Дальші пожертви просимо присилати на адресу:

U. H. A. C. Museum Foundation Fund,
c/o Ukrainian Arts Crafts Museum,
1240 — Temperance St.,
Saskatoon, Sask., Canada.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

(До звіту Крайового З'їзду Союзу)

У виказі складу центральної управи Союзу Українок Канади в ч. 8 - 9 журнала на стор. 6-ій виправляємо друкарську похибку: „Гол. Ком. Музею і Мистецтва Галя Токарик, Гемилтон" — має бути:

Голова Комітету Мистецтва Музею — Галя Максимюк, Саскатун,
Голова Ради Музейної Фундації — Анна Токарик — Гемилтон.

Замість квітів на могилу бл. п. Стефана Завадюка, Ту Гилс, Алберта, складаю на Рідношкільну Фундацію ім. Василя Сарчука $20.00 і $5.00 на журнал „Промінь".

Олена Криштанович, Гамільтон.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЧОМУ СКАРЖИЛИСЯ КНИЖЕЧКИ

Ліг спати Сашко. Крізь вікно місяць на нього дивиться, усміхається, лагідний сон навіває. І задрімав Сашко... Раптом чує, хтось шепоче в кутку, де поличка його для книг та іграшок. „Хто там шепоче? Адже тато й мама в другій кімнаті".

Сашко не лякливий був. Підвівся з ліжка. Шепіт притих на мить, а потім почулася тиха розмова.

— Ох-ох! — зітхнула одна книжечка. — Тяжко-важко жити нам у цього нечепури. Негарний він хлопчик. Погляньте на мене: була я недавно чистенька, гарненька, любо подивитися. А тепер сама себе соромлюся. Листочки мої олівцем помальовані, пом'яті, краї позагиналися, всюди плями.

— А на мене він учора хліб з маслом поклав! — обізвалася друга. — Тепер листочки аж світитися наскрізь стали.

— А з мене він листочка на кораблика вирвав!

— А на мене сів і зім'яв, поламав!

— А на мене черевиком брудним наступив! Бачите — так і залишив слід...

— А знаєте, що ми зараз зробимо, сестрички книжечки? — зашепотіла таємниче одна, в якої був одірваний початок і кінець, так що тепер ніхто не знав, як вона і зветься. — Давайте покараємо його...

— Як покараємо? — перепитали всі.

— А так, — кинула листочками книжка. — Обмажемо йому обличчя повидлом і маслом, одірвемо носа і вухо, вискубемо чуба, потім кинемо на підлогу...

— А самі втечемо од нього до кращих діток! — загукала друга. А потім скомандувала: — Ходімо, сестрички!

Всі книжечки враз підвелися і кинулися до Сашка. Хлопчик звів над головою руки, замахав ними й закричав:

— Мамо, мамо, рятуйте!

— Що сниться тобі, синку? — спитала мати.

Сашко прокинувся, розплющив очі.

— Мені, мені... Снилося... А де мої книжечки, мамо?

— Он там, на підлозі валяються, — кивнула головою мати.

Сашко схопився з ліжка. Понівечні книжечки лежали на підлозі й з докором дивилися на нього. Він обережно підняв їх, погладив і акуратно поклав на поличку.

К. Гриб

Розумна відповідь

(Які кури розумніші?)

З англійського гумору

Маленька Бетті довго дивилася на курей і щось собі думала, а тоді й каже своїй подрузі:

— Ти знаєш: чорні кури розумніші за білих.

— А чого ж це вони розумніші? — питає подруга.

— А того, що чорні кури навчилися нести білі яйця, а білі кури чорних яєць нести не навчилися.

ХИТРУВАТИЙ ЄВГЕНКО

Миколка прокинувся і запхинькав:

— Хочу на ру-уки...

Мама взяла Миколу.

— І мене візьме! — попросив Євгенко.

— Зачекай, синку! — засміялася мама. — Мені вас обох разом не підняти!

— Не треба разом, — сказав Євгенко. — Ти Миколку поклади, а мене візьми.

Т. Волгіна

Наша квочка

Наша квочка
З-під горбочка
Кличе діток на обід.
А вони,
Як ті клубочки, —
У траві пропав і слід!
Сумно глянула Надійка.
— Ой, давно дощу нема...
Та й пішла у сад по лійку, —
Зробить дощ вона сама.
Тут із хати
Вийшла мати:
— Доню, доню, ти куди?
— Їду курчаток поливати.
Як рости їм без води?

В. Ладижець

НЕБУВАЛИЙ ПОХОРОН
Лашін-Монтреал, Кве.

НАДІЯ ВИПРУК-ІЛИКА з дочасного перейшла у вічне життя в пятницю 6-го серпня 1971 р. в „Вікторія" лічници. Родилась у Монтреалі 30-го березня 1925. Батько Іван-Миколи з Пустого Іваня а мама Катерина Кістик з Чимеринець пов. Борщів. Залишила мужа Матвія з Брошківців-Вел. Буковини, синів Данила 16 й Івася 5 років, сестер Евгенію (Ірл Даусон з Айленд Брук, Кве.) і Наталію (Василь Мадай) та брата Миколу — близнюка з нею. Заупокійні-Служби відправив парох Свято-Софіївського Собору о. Ігор Куташ, бо парох церкви приналежности покійної Св. Юрія в Ляшін, о. мітрат Епіфаній Чижів, був на відпочинку.

Тлінні останки Надії лежали в похоронним заведенню побудованім на землі, що належали до Собору Святої Софії — тільки через вулицю — якого то Собору — батьки покійної й вся родина Випруків були основоположниками й ревними членами.

Майже вся ляшінська громада, на віддаль яких 15 миль, приїжджала зі своїм хором на всі панахиди й відспівувала, зі сльозами в очах, мольби до Всевишнього Творця за спокій душі загально всіми улюбленої НАДІЇ.

В понеділок 9-го серпня 7.45 в ранці похоронна валка вирушила з похоронного заведення до маленької-чипурненької церковці Святого Юрія, де добродушна Надія залюбки чим і як могла помагала...

По Службі-Божій і прощальнім слові о. Ігоря туземна частина Надійки залишила свою улюблену Святиню на віки. . . Знова далека дорога на Моунт-Роял цвинтар і знова поруч мами й тата поклали їхню доню. Віддали землі земське, але за добрі вчинки Надії осталась невмируща пам'ять на віки-вічні.

На бажання мужа покійної о. Ігор попросив учасників на поминки в залі Св. Юрія. Без уваги на робучий день, споре число народу засіло до тризни й уважно вислухало слова про благородне, трудолюбиве життя покійної та заклик до зложення нев'янучого вінка висказані о. Ігорем. Зібрано $60.00. Провідна — бувша, многоліта голова С. У. К. ім. Княгині Ольги в Ляшін пані Наталія Луцишин попросила почесного голову К. У. К.

Андрія Гукала, що найкраще знає про українське життя в Квебеку за пятьдесять років побуту в Монтреалі, в цьому випадку про велику, активну, піонірську родину ВИПРУКІВ, щоби в „Українськім Голосі" згадати не злим, тихим словом про покійну Надію, її примірне, трудолюбиве життя й переслати половину пожертв а другу половину з дописом до „Проміня".

Щоби не пішло в забуття, як це виглядає дописувачеві цих рядків, треба пригадати про національно-свідоме, родинне „дерево" Випруків, з якого походить Надія Випрук-Ілика.

Клавдія, Катерина й Марія дружини Якова, Івана-Миколи й Івана-Василя, всі мешкали на Колоніял Аве. в 1921-ім році. Клавдія й Яків були працедавцями, мешкали і провадили канцелярію у власнім домі а кілька чисел понижче в двоповерховій хаті з одним входом проживали Катерина й Марія — як одна родина, обмінювались думками, принимали гостей, співали й грали. Ось вам і примір родинного співжиття, що вщіплювали в світські чи то релігійні організації. Ніхто не дармував. Всі працювали відповідно до своїх здібностей і обставин. Зі згаданими співділали Павло Випрук і Северин Костирський з дружиною та дальші споріднення. Клавдія рідна сестра Костирського й Марії — тільки по мамі. Вже до першої світової війни були активними в різних організаціях. В 1914. р. Яків був в редакційнім комітеті часопису „Нова Зоря". По війні Катерина організувала тов. „Воля", перемогли комуністи, відновлено тов. М. Драгоманова. Борба за шкільництво, за душі. . .

Покійна Надія одідичила ласкаву вдачу по батькові, але живу-творчу по трудолюбивій мамі. Мала хист до мальования, за що її дуже любили співпрацівники в „Белл Телєфон Ко." де працювала 26 років на змінні години, навіть неділями, що ділало дуже відємно на товариську працю. Не нарікала, затаювала свої недомагання і це передвчасно загнало її в могилу. Хай сира земля буде їй пухом за туземні терпіння. ВІЧНА ЇЙ ПАМЯТЬ. **А. Г.**

Подяка:

Муж покійної Надії, осиротілі сини й ціла родина, дякують за служби, мольби й щирі слова о. Ігореві Куташеві, за приміщення управі церковної громади Св. Юрія, за приготованя тризни трудолюбивому жіноцтву, за прислуги С. У. М. К.-івцям за вислови співчувань устні, писемні й квітами, за всякі поради й поміч людям доброї волі, за молитви о спокій душі улюбленої Надії. Нехай вам усім Всевишній винагородить сторицею. Не згадуємо імен, щоб нехотячи когось не обминути.

Всім, що старалися в який будь спосіб улекшити наш смуток і терпіння по втраті незабутньої Надії Випрук-Ілики, щире, християнське СПАСИ-БІГ.

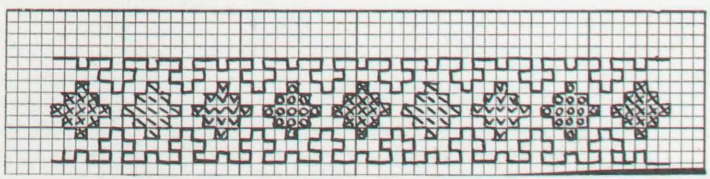

× — червона — 321 DMC
o — синя — 798
v — помаранчева — 947
' — фіолетова — 551
стебнівка — брунатна — 902.

Олег Чорногуз

Як вибирати собі ім'я?

Це питання, безперечно, хвилює кожного, хто збирається стати батьком і матір'ю. Питання, як на мій погляд, не таке вже й маловажне. Бо й справді, яке дати ім'я дитині? Чим керуватись? З чого починати?

Перш за все, слід забути про будь-які сімейні традиції, якщо вони якимсь дивом збереглись у вашій сім'ї. Все то пережитки минулого. Тепер нові часи, нові закони, нові імена. Не варта у ці дні згадувати батька Арсена чи діда Андрія, а тимбільш прадіда Данила. Відповідно: маму, бабу, прабабу. Не варта задумуватись і над майбутнім. Хай вас не хвилює уже тепер, як подивиться ваш син чи дочка на підібране вами ім'я. Хай це їх не цікавить. Вони ще до цього не доросли. Єдине, що в ці щасливі дні повинно цікавити, так це „Книга власних імен" та поради знайомих.

„Книга імен" вам дасть чималенький список і ви можете знайти так сяке-таке ім'я.

Чи може все ото даремно, — з острахом цікавляться вони. — Ти що з отієї книжки, батьку, подумав своїй дитині ім'я підбирати? А ми для чого? Ми тобі друзі, чи ми тобі хто? Викинь, поки не пізно.

Ви ніяковіючи відкладаєте книгу вбік.

— Закинь її, — радять ваші знайомі. — Що з нею носилися як з крашанкою. Ось тобі справжні імена. Це моє, це Митька, а це тета Трося написала, це Гарик, це Жорик. Чи може ти уже без нас придумав, так кажи?

— Та жінка хоче, — починаєте ви так, ніби щойно когось ненавмісне вбили чи підрізали. — То не я, а жінка, щоб як син народиться, то назвати Назаром, якщо донька, то Соломія . . .

— Що? — вигукують усі троє чи четверо, скільки там уже до вас прийшло. — Нам не почулось? Ти так оце сказав, як ми почули, чи ти ще нічого не сказав?

— Та це ж усе жінка. Дід у неї був Назар. Замість батьки їй. Вона ж у мене сирота, так от це вигадала. У пам'ять діда. Виховував, мовляв, у люди вивів.

— Забобони, — кидає хтось.

— Факт, пережитки. Ніби тому дідові не все одно . . . І це ти йдеш на жінчину поводку . . .

— Та я що? Я нічого! . .

А у тебе своя думка є? У тебе своє ім'я є?

— Та я думав у честь батька . . .

— Ну й правильно. Ото й в честь батька називай. А то вигадують, Назар. Хто тепер з таким ім'ям ходить? Тьху! Називай у честь батька і не вигадуй. Чи може жінка не погоджується?

— Та погоджується.

— Ну й чудесно. Значить уже ім'я є. Свій список можна рвати? чи не так? То як же звати-муть твого спадкоємця?

— Тимофій!

— ????

А по хвилині:

— Збожеволіти мало — підтримує дружина приятеля, — що люди про батька подумають. Оце вже балачок буде.

— Оригінальне щось треба, — знову приятель. Щоб відбивало наш дух, епоху. А ти Назар, Тимофій. Що ж ти кожному стрічному пояснюватимеш, в честь кого ти так дитину назвав; У честь діда, чи баби? Не сміши людей . . .

— Гаразд — здаєтесь ви. — А які у вас пропозиції?

— У нас! Ну, що у нас. Ось список. Я наприклад, пропоную назвати його іменем відомого співака. Звичайно,не нашого. Ну, якогось французького чи італійського. Скажімо, Антоніо. Чим погано? Або в честь Жана Море? Моїй жінці цей артист дуже подобається. Для доньки — Лола. Лола Бріджіта. Гарно? Природньо. І взагалі, яке кому діло, чи Лола чи Жан?

„Люба! Усі пропонують незвати сина (як буде син) Жюлєм. Якщо донька то Лолою. Гадаю, вони мають рацію. Назар і Максим — архаїзми. Не подобаються ці, то вибери із списка, що додаю. Цілую. Твій Василь".

Поскільки я теж був батько і мені також приносили знайомі список, то я хочу їм порадити, щоб наші товариші і друзі не сушили собі так часто голови. Ось цей список:

Жіночі імена: Жюля, М'юля, Лола, Піама, Люсі, Гонората, Фердуфа, Естера, Сосіпатра, Паоля, Кюнна, Травіята.

Чоловічі імена: Жюль, Мюль, Пріям, Люс, Гарик, Жорик, Роллан, Жан, Анжел, Руслан і Кизил — Кум. Якщо ви вважаєте, що той список неповний, не попадайте в розпуку, ваші знайомі доповнять. І останнє, то я вам пораджу, це не забудьте за гармонію імені і прізвища. Так званого фонетичного співзвуччя. Це дуже важливо. Подаю приклад:

Нінель Кукурудза, Травіята Пацюк, Жульєна Миска, Анжела Кендюх, Вольдемар Копистка, Гонората Булька. Геракл Гарбуз, Роллян Бик, Неда Баран, Аттіла Шкапченко, Аполон Козолуп. Якщо ця гармонія є, вважайте, що ім'я ви вибрали правильно. Діти вам дякуватимуть. Особливо як підростуть.

46-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ В ШІГО, САСК.

Неділя, 16-го травня, 1971 року лишиться незабутнім днем для членок відділу ім. Ольги Кобилянської в Шіго, Саск. Того дня ми відсвяткували 46-літній ювілей нашої організації.

Свято почалося Богослуженням в місцевій церкві Пресвятої Трійці в Шіго, Саск. Всеч. о. Степан Семотюк, парох нашої громади, відслужив Молебень за здоров'я всіх членок а після того відслужено Панахиду за всіх померших членок відділу.

По відправі присутні зійшлися до Народнього Дому на святочну програму. Заля на наше свято була гарно вдекорована. На передній стіні був зроблений напис — 46-літній ювілей із відзнакою смолоскипа. Передній стіл був покритий вишиваним обрусом, на якому стояли колачі, ювілейний торт, свічки та квіти.

Голова Жіночого Товариства, пані Катерина Рудей, була предсідницею святочної програми. У своїм вступнім слові п. Рудей привітала гостей з близьких й дальших місцевостей як також членок місцевого відділу; ті що були від самих початків, ті що 25 років при товаристві, як і також нововписаних.

Потім хор, під проводом пані Марії Купровської, відспівав „Як же Ти Славний". Відтак предсідниця, пані К. Рудей покликала за почесний стіл слідуючих осіб: пані Ольгу Гавриш, голову Провінційної Управи СУК на Саскачеван і Всеч. отця і добр. Семотюк, причіплюючи їм корсажі. Дальше покликано почесних членок — ті що при відділі від самих початків: Катерину Коропатніцьку, Марію Керелюк, Ґафію Савчук, Анну Мороз, і Домну Гарис, а добр. Діяна Семотюк причіплювала їм корсажі. Також покликано тих членок, що були при товаристві 25 років: Анну І. Мороз, Катерину Купровську, Ґафію Цибульську, Катерину Думанську, Марію Купровську, Ґафію Клевчук як і також нововписаних членок: Діяну Савчук, Ґафію Петрущак, Василину Коропатніцьку, і Ангелю Мороз.

Дальше слідувало вшанування померших членок відділу. Предсідниця пані К. Рудей відчитувала імена і прізвища померших членок а пані Анна Спринчинатик й пані Василина Стадник світили свічки на колачах за кожним іменим. Тоді всі присутні встали із місць і вшанували покійних членок хвилиною мовчанки а хор відспівав „Вічная Пам'ять".

Пані Марія Керелюк, одна із перших членок відділу, дала короткий перебіг праці товариства за 46 літ; відтак слідувала церемонія вручення грамот. Пані Ольга Гавриш вручила грамоти почесним членкам, пані Н. Лис з Йорктону, вручила грамоти членкам що в товаристві вже 25 літ, та смолоскип для кожної з нововписаних членок.

Далі слідували привіти. Від Церкви Пресвятої Трійці в Шіго, Саск. — голова, п. Онуфрий Клевчук, від Народнього Дому — голова, п. Дмитро Думанський. Привіт від відділу СУК ім. О. Пчілки із Йорктону передала пані А. Ковалик, від відділу СУК в Фовм Лейк — пані Марія Франко, від відділу СУК в Тіодорі — пані Ф. Маріянчук. Були відчитані писемні привіти від Преосвященнішого Владики Бориса з Вінніпегу, від Марії Томащук із Вінніпегу, Василини Хриптул з Б. К. і від крайової управи СУК з Торонта, Онт.

Членки жіночого т-ва, відділ Союзу ім. Ольги Кобилянської в Шіго з парохом в день ювілею 46-ліття відділу, 16-го травня, 1971 р. Зліва направо в першому ряді: А. Мороз, Ґ. Савчук, К. Коропатніцька, М. Керелюк, О. Гавриш, Голова Провінційної Екзекутиви на Саск., К. Рудей, добр. Д. Семотюк, Всеч. о. С. Семотюк, Ґ. Цибульська, К. Думанська; другий ряд: Ґ. Петрущак, М. Березовська, Д. Савчук, А. Федак, Д. Гарис, А. І. Мороз, Д. Одовійчук, А. В. Спринчанатик, В. Стадник, К. Некорак, С. Стадник, М. Остапович, К. Старенька; третий ряд: А. Мороз, В. Коропатніцька, А. Парнета, М. Купровська, Ґ. Скигар, Ґ. Клевчук. Кілька членок бракує на знимці.

Почесні членки жіночого т-ва, відділ Союзу ім. Ольги Кобилянської в Шіго в день ювілею 46-ліття відділу, 16-го травня, 1971 р. Зліва направо: А. Мороз, Ґ. Савчук, К. Коропатніцька, М. Керелюк, Д. Гарис.

Пані Н. Лис виголосила промову про Україну.

Слідувала головна точка програми — доповідь пані Ольги Гавриш, голови Провінційної управи СУК на Саскачеван. Предсідниця, пані К. Рудей представила пані О. Гавриш й попросила її до слова. У своїм слові пані О. Гавриш насамперед зложила привіт відділові ім. Ольги Кобилянської, від централі СУК й від провінційної управи. У своїй доповіді, промовляючи на тему „Історії відділу СУК ім. О. Кобилянської в Шіго", пані Гавриш підкреслила обов'язки членок до свого відділу. При цьому вона згадала важливість читання і підтримування журнала „Промінь". Просила, щоб членки ко-оперували з собою, даючи приклад своїм дітям й молоді як вести добре українське православне життя. Пані Гавриш заохочувала членок, щоб вони брали активну участь у своєму відділі, стараючись провадити все якнайкраще згідно із статутом СУК. Доповідь була цікава й змістовна, і напевно всі присутні багато скористали із цього. На закінчення промови, добр. Діяна Семотюк, від імені нашого відділу зложила сердечну подяку пані Гавриш й побажала їй всього найкращого в дальшій праці для добра нашої Української Православної Церкви та нашого українського народу. Від відділу, добр. Діяна вручила срібну ложечку пані О. Гавриш, як знак пошани та нашої любови до неї.

Всеч. о. Степан Семотюк у своїм кінцевім слові в імені Жіночого Товариства зложив подяку за успішне перепровадження ювіейного свята. Наш парох дальше закликав жіноцтво безперервно працювати для своєї церкви та свого рідного народу.

На кінці слідувало церемонія засвічення свічок й кроєння ювілейного торта. Поперше почесні членки засвітили й загасили свічки а дальше пані Ольга Гавриш і пані Катерина Рудей вкраяли перший кусок торту. На закінчення пані К. Рудей сердечно подякувала всім присутнім за участь у нашому великому святі.

Дуже приємний й незабутній день закінчено відспіванням „Боже Великий" і „Ще не вмерла Україна". Після закінчення програми відбулось чайне прийняття й роздача ювілейного торту.

З нагоди 46-літнього ювілею зібрано $75.75 на журнал „Промінь", а відділ ім. Ольги Кобилянської в Шіго, Саск., з нагоди свого 46-Літнього Ювілею складає $25.00 — разом $100.75.

На журнал „Промінь" з нагоди ювілею в Шіго, Саск.

Слідуючі зложили свої жертви: По $25.00: Відділ ім. Ольги Кобилянської в Шіго, Саск.; $5.00: Всеч. о. й Добр. С. Семотюк; по $3.00: П-во — Д. Головатий, Фовм Лейк, М. Гарис, Шіго; по $2.00: П-во — І. Некорак, Шіго, Д. Рудей, Шіго, Д. С. Думанский, Шіго, Т. Коропатніцький, Шіго, П. Березовський, Шіго, А. Савчук, Шіго, В. Франко, Фовм Лейк, Г. Ящук, Фовм Лейк, В. Преденчук, Фовм Лейк, Ґ. Лис, Йорктон, Д. Кусий, Фовм Лейк, пані Марія Купровська, Шіго; по $1.75: П-во В. Денисик, Йорктон; по $1.50: П-во О. Кучаравий, Йорктон; по $1.25: П-во — В. Керелюк, Шіго, В. Мелниченко, Шіго; по $1.00: П-во — Є. Купровський, Шіго, О. Клевчук, Шіго, П. Парнета, Шіго, І. Мелниченко, Ріджайна, О. Скигар, Шіго,

панове: Я. Маслий, Фовм Лейк, С. Лазецкий, Шіго, О. Сандул, Шіго, Д. Федак, Фовм Лейк, Ґ. Керелюк, Шіго, В. Сандул, Шіго,

пані: А. Спренчанатик, Шіго, С. Скигар, Шіго, В. Коропатніцька, Шіго, Л. Бокла, Шіго, О. Гавриш, Саскатун, А. Ф. Мороз, Шіго, А. Ковалик, Йорктон, Д. Корбут, Йорктон, А. Клевчук, Йорктон, А. Равлюк, Йорктон, В. Гарис, Фовм Лейк, Ф. Маріянчук, Тіодор, В. Коропатніцька, Шіго, С. Коропатніцька, Шіго, А. Ї. Мороз, Шіго, М. Середюк, Інсінгер, І. Доменко, Тіодор, К. Старенкий, Шіго, М. Е. Остапович, Шіго, А. Мороз, Шіго; По $.50 — пані — Н. Гудима, Шіго, М. Ковалчук, Йорктон, Г. Сакний, Шіго, В. Стадник, Шіго, А. В. Спринчанатик, Шіго, М. Копан, Інсінгер, Е. Цибульська, Шіго, Д. Одовійчук, Шіго.

Разом $100.75.

Анна Парнета, кор. секр.

Ювілейний Торт краять пані О. Гавриш, голова Провінційної Екзекутиви Союзу на Саскачеван і пані К. Рудей, голова відділу ім. Ольги Колянської в Шіго, Саск.

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК у Давфині, Ман.

Окружний З'їзд Союзу Українок округа Давфин відбувся в неділю 27 червня 1971 р.

Програму з'їзду попередила Служба Божа в церкві св. Юрія, яку відслужив о. Євген Стефанюк. Дуже гарно співав хор під управою пані Галини Гендерсон. Частину проповіді в церкві о. Стефанюк скерував на ідейну працю людини, пов'язавши зо з'їздом, на якім так часто вирішуються важливі і поважні справи культурного та релігійного життя нашого народу.

Після Служби Божої в церкві вірні перейшли до залі Українського Народного Дому на спільний обід, що його приготовили членки відділу ім. Лесі Українки. Столи з їжею поблагословив о. Євген Стефанюк, а хор під управою Галини Гендерсон відспівав „Отче наш". Програмою з'їзду керувала окружна представниця пані Марія Андрейчук, яка по закінченні обіду повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано померших членок.

Пані Андрейчук, відкриваючи програму З'їзду привітала делегаток і гостей підкреслила важливіші точки З'їзду та покликала до привіту представників організацій. Перший привіт зложила голова місцевого відділу ім. Лесі Українки, пані Оля Кізь. Вітав з'їзд від Української Православної громади Св. Юрія в Давфині п. Ф. Чайковський. У своїм слові голова громади підкреслив добру співпрацю жіночих товариств з церковними зарядами, що завжди веде до кращого успіху. Від Українського Народного Дому вітав учасників з'їзду п. Володимир Мазур. Від старшого СУМК-у мала слово Маруся Кузик, а від молодшого СУМК — Тереса Ковальчук. Привіт від Української і Недільної школи зложив п. Петро Грицай. На з'їзді як гість був присутній молодий Мирослав Михалецький, який привітав з'їзд Союзу Українок від Пров. Управи СУМК з Вінніпегу, відки він щойно прибув в гості до родичів п-ва Михалецьких. У своїм привіті, п. Мирослав підкреслив велику вагу знання української мови і він як молодий сумківець переконаний в тому, що вивчати рідну мову не є аж такими великими труднощами, а закінчуючи своє слово підкреслив, що без своєї власної мови немає народу.

Від відділу ТУС вітав з'їзд п. Юліян Білоус. Від поблизьких відділів Союзу склали привіти — пані М. Савчук — відділ ім. Л. Українки в Ґилберт Плейн, пані П. Горбай від відділу ім. Доньок України в Роблині. Прочитано писемні привіти від: відділу О. Кобилянської з Вінніпегу, відділу Л. Українки з Овкборну та Ліберальної Партії в Манітобі за підписом І. Аспера.

Слово від Провін. Управи Союзу Українок в Манітобі виголосила голова пані Марія Білоус. Вона привітала учасників з'їзду, висловила радість з поважного числа присутніх, зложила подяку о. Є. Стефанюкові за його повсякденну працю, для якої він ніколи не жаліє ні часу, ні сил, привітала гостей доповідачок — добр. Галину Кіцюк і ред. Наталію Когуську, обі з Вінніпегу, привітала делегаток відділів та представників організацій і гостей.

Слідували концертові точки — хор під диригентурою Галини Гендерсон відспівав „Три шляхи" і „Нічка тиха і темна була" і „Вязанку пісень". Одарка і Даруся Козак з Роблину відтанцювали „Козачок Подільський".

Доповідь пані Когуської. Вона була на З'їзді як представник Ради Української Школи при Консисторії УГПЦ. Тема, на яку вона промовляла була про організаційну працю Рідної школи, про навчання дітей в Рідній школі, Рідношкільну Фундацію ім. Василя Сарчука, про потребу піддержки фінансами Раду Української Школи.

Слідувала доповідь добр. Галини Кіцюк, яка репрезентувала Манітобську Пров. Управу Союзу Українок. Добр. Кіцюк говорила на організаційну тему, підкресливши не тільки наші досягнення, але й наші проблеми, з якими зустрічається провід організації. Вона також поінформувала, що пров. управа Союзу Українок в Манітобі опрацювала проект, якого ціллю є помагати сумківцям конкретною працею — започатковано фонд на закупно Енциклопедії Українознавства. Цю Енциклопедію Пров. Управа буде давати в нагороду сумківцям за їх певні досягнення в поширенні українознавчої освіти. В проекті є зібрати на цей фонд $500.00.

Кінцеве слово виголосив о. Є. Стефанюк. А як подарунок на дорогу гостям хор відспівав дві пісні — „Як у вас, так і в нас", „Де згода" і гимни.

— — —

На орган. фонд пров. екзекутиви зложили слідуючі: По $15.00 — Відділ ім. Л. Українки в Ґилберт Плейнс; по $10.00 — відділ ім. Л. Українки в Давфині, Анастасія Самець, Параскевія Слижук; по $5.00 — відділ Доньки України в Роблін, відділ Кн. Ольги в Етелберт, Анна Фіцич, Йосифа Лазарук, Анна Стандрик, п-во П. Кізь, Марія Григорчук, п. В. Перепелюк, Олена Симчич, панна Марія Слижук, Анна Ситник, Марія Михайлицька, п. Ф. Стефанюк, Анна Павлюк, о. і добр. Апонюки, п-во Ф. Чайковські, о. Є. Стефанюк, Юліян Білоус, Іван Присяжнюк, Я. Бегун, Д. Галябарда, Анна Швець; по $3.00 — Михаліна Козяр; по $2.00 — Марія Слижук, Кароліна Дуткевич, Марія Козар, Анна Мазур, Анна Мимко, Анна Горбай, п-во І. Скакуни, пані Рудкевич, пані Адамовська, Анастасія Страківська, Анна Ґеник, пані В. Ґеник, п-во Н. Арсеничі, П. Бугера, Марія Чвартковська, Юстина Маловська, Марія Бураковська, Марія Кульбаба, Анна Клопоущак; по $1.00 — Юстина Дух, Юстина Стокотельна, Марія Савчук, п. В. Сухий, Тетяна Шовдра, пані Ждан, Марія Савицька, Палагна Фик, П. Рубашевська.

А. Чайковська і А. Швець.

ВШАНУВАННЯ ҐРАДУАНТІВ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Відділ Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги при Соборі св. Покрови у Вінніпегу закінчував свою річну діяльність перед літнім сезоном вечерою, яка відбулась в залі Собору в червні ц. р.

На цім вечерку відділ вшанував ґрадуантів недільної школи при Соборі, які з відзначенням закінчили десяту клясу недільної школи. Ґрадуанти: Галина Шевель, Катруся Гущак, Петруся Скіґар, Вікторія Гайворон, Богдан Зайців, Віктор Бондарчук і Михайло Кушляк.

Учителька недільної школи пані Галина Матвіїв вручила ґрадуантам свідоцтва; крім того кожне з них одержало медальон Божої Матері і квіти.

Після вечері промовляв до зібраних о. прот. Сергій Кіцюк. Між іншим о. Кіцюк сказав, що Соборна громада осягнула ту ціль, яку вона поставила перед собою, а саме — поширити програму недільної школи до навчання історії церкви. Студенти знають, що релігія вчить нас шанувати інших. Релігія виховує особу на людину. У своїм дальшім слові о. Кіцюк привітав ґрадуантів, побажав їм успіхів у у здобуванні освіти, подякував учителям і зложив ґратуляції відділові та шкільному комітетові. Це був перший такий цінний вечір для відзначення ґрадуантів недільної школи, який відбувся в Соборі.

В свою чергу відділ висловив признання оцінки пані-добр. Галині Кіцюк за виготовлення лекцій Історії Християнської Церкви і пояснення до святої Літургії.

По цім слідувало слово добр. Галини Кіцюк. Це була цінна, хвилююча і глибокого змісту промова. Погідна і тепла атмосфера вечора, ґрадуація дітей і повага хвилини створили піднесений настрій, як в доповідачки, так і в присутніх. У своїм слові добр. Кіцюк піднесла важливі моменти у збереженні української мови. В історії нашого народу, впродовж століть нам відбирали нашу православну віру і нашу державну незалежність, переслідували й відкидали нашу мову. І коли ми тут, у вільному світі, користуючись свободою культурного розвитку втратимо нашу, то ми втратимо все. Відділ при Соборі св. Покрови виконує велику працю, взявши під свою опіку українську школу, отже тим самим допомагає виховувати нове покоління. Коли кожна громада наша в Канаді зробить стільки то буде багато. Треба сподіватись, що ці молоденькі дівчатка стануть колись членками нашого відділу Союзу Українок Канади. А звернувшись до учнів-ґрадуантів сказала:

„Якщо впродовж двох років побирання лекцій з Історії Української Церкви ми запалили у ваших серцях хоч маленький вогник любови до своєї церкви і свого народу, то я відчуваю, що ми сповнили свій обов'язок.

У дальшій нашій програмі ми прослухали пані Ольгу Логвин, референтку Червоного Хреста, яка відїжджала до Ванкуверу. Голова, пані Діяна Бабинчук вручила пані Логвин на пам'ятку дарунок від відділу.

Емілія Луценків

Світлина учителів і ґрадуантів Недільної Школи при Соборі Св. Покрови у Вінніпегу. Перший ряд зліва направо — пані Галина Матвіїв, добр. Галина Кіцюк і пані Анна Музичук; другий ряд студенти ґрадуанти: Катруся Душак, Галина Шевель, Петруся Скигар, Михайло Кушляк, Богдан Зайців, Віктор Бондарчук. Немає на знимці Вікторії Гайворон.

РІЧНІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

21 квітня 1971 р. в залі Катедральної Православної Громади, Вул. Бетерст ч. 404, відбулися Річні Загальні Збори Комітету Українок Канади м. Торонта. Голова Комітету Українок Канади, відділ в Торонті, пані д-р Зоя Плітас відкрила збори і запропонувала вибрати президію зборів. До президії ввійшли: пані С. Проців — голова і пані М. Горбань — секретарка. Після Молитви пані Проців запропонувала вшанувати пам'ять відомої в нашому суспільстві української діячки пані Валентини Завадської, яка відійшла у вічність 23-го березня 1971 р. хвилинною мовчанкою. Учасники зборів, заслухавши звіти уступаючої Управи на чолі з д-ром З. Плітас, визнали працю управи доброю і уділили їй абсолюторію.

Головним питанням, яке стояло на порядку денному зборів, було обрання нової управи Комітету Українок Канади в Торонті. Голова зборів пані Проців попросила до слова по цьому питанню Голову Номінаційної Комісії пані А. Рурик, яка подала звіт праці Номінаційної Комісії у формі листи кандидаток до нової Управи. Ця листа була схвалена зборами майже без змін.

Нову управу Комітету Українок Канади на 1971/72 роки обрано в такому складі: Голова — Інж. Л. Вертипорох, уступивша голова — д-р З. Плітас, перша заступниця — д-р В. Кос, друга заступниця — А. Рурик, рекордова секретарка — Г. Федак, Кореспонденційна секретарка — Л. Романик, Скарбничка — В. Лавринюк. До Імпрезового Комітету ввійшли такі пані: А. Ганківська, Д. Темник, А. Ковальчук, Е. Шелестинська, І. Шумська-Мороз, А. Рурик, К. Кривоус, К. Кравець, Пресова референтка — М. Лантух. Референтка Архіву — К. Гарасевич.

Представниці до Народнього Мистецтва: А. Ганківська, А. Рурик, М. Бойчук. Представниця до Комітету

Українок Канади (Торонто): д-р З. Плітас

Контрольна Комісія: А. Браєр, Д. Темник, Р. Кумпан.

Зв'язкові Комітету Українок Канади: К. Кривоус, Ю. Марголич.

Наприкінці зборів уступаюча голова д-р З. Плітас подякувала всім членам уступаючої управи за щиру співпрацю і побажала новій управі на чолі з п. Інж. Л. Вертипорох добрих успіхів у праці в усіх ділянках громадського, культурного і церковного життя нашого міста.

Після цього д-р Зоя Плітас запросила всіх учасників зборів на чайне прийняття, влаштоване Союзом Українок Канади нашого міста.

Пресова референтка Комітету
Українок Канади в м.
Торонто — **М. Лантух.**

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ П-ВА ДМ. І А. ПАВЛЮКІВ Давфин, Ман.

Кожне щасливе подружжя зустрічає з великою радістю день свого 50-ліття подружжя. Такий милий і незабутній день, ювілей їхнього 50-річчя подружжя влаштували п-ву Дмитрові і Анні Павлюкам їхні діти, близька родина і приятелі. Це була вдячність і подяка родичам, які виховали четверо дітей — одного сина і три дочки.

В суботу, 17 липня 1971 р., діти, внуки, родина та приятелі були присутні на Молебні в українській православній церкві, який відслужив за здоров'я ювілятів о. Є. Стефанюк, який і привітав ювілятів після Молебня та побажав їм всього добра, а зокрема кріпкого здоров'я.

Ювілейне прийняття відбулось в готелі Кінг, де при вході до залі ювілятів привітали хлібом і сіллю їхні внуки Ванда Матлашевська, Даруся (Кут), а син Славко привітав щирими словами. Дочка Люба Кут причепила мамі і татові гарні корсажі, а молодша дочка Ольга Рурак заквітчала дружку братову ювілятки пані Марію Явну з Дітройту і дружбу п. Д. Гринькова з Давфину. Тоді внуки Василько і Деборка заграли ювілейного вальса а син запровадив родичів за почесний стіл, що був прибраний квітами та ювілейним короваєм. Опісля господар прийняття — їхній син Славко (з Дітройту) попросив о. Стефанюка провести молитву, після чого привітав родичів і підніс тост за їхнє здоров'я. По гучному відспіванні „Намногії літа", господар представив гостей за головним столом і почалась вечеря.

П-во Дмитро і Анна Павлюки

По вечері о. Стефанюк у своїому слові привітав щиро ювілятів і розказав про ті тяжкі часи, в яких приходилось ювілятам жити, працювати і виховувати дітей, яких ювіляти виховали в християнському і національному дусі.

Опісля господар покликав пані Кут, щоб прочитала привіти, які наспіли від: Владики Бориса, о. О. Фляка з Едмонтону, від найвищих державних (федеральних і провінційних) достойників, від д-ра Б. Лисака і його дружини з Сурей, Б. К., від внука Івана Кута з Едмонтону і інших, а тоді п. Гриньків, який походить з того самого містечка що ювілят, розказав дещо про життя ювілятів.

Походять вони обоє з Борщівського повіту: ювілятка, з роду Прокопович, зі Скали, а ювілят зі села Бережанка коло Скали. Повінчались ювіляти в 1921 р. в Скалі, де жили до 1926 р., коли то ювілят покинув рідний край, дружину і двоє дітей та поїхав в Канаду шукати кращої долі. В Канаді спочатку працював у фармарів, тоді в лісах, а потім на своїй фармі. В 1927 р. приїхала до нього його дружина і діти до місцевости Шортдейл, де ювілят жив у свого брата Миколи. Там збудували собі хату, і працюючи в брата жили там 3 роки. Потім ювілят почав працювати при залізниці, пізніше купили вони собі власну фарму в Шортдейл, де жили 23 роки. Впродовж того часу ювіляти були членами української православної церкви в Шортдейл і в життя громади вклали багато труду і праці. Завдяки пані Павлюк, при співпраці свідоміших родин, було зорганізовано рідну школу, а навіть 19 грудня 1931 р. відбувся концерт, на якому діти відспівали декілька колядок, деклямували вірші і пописувались читанням. Це заставило родичів думати про будову школи. Завдяки п-ву Павлюкам, які подарували площу під будинок, школу було поставлено в 1932 р. В цьому будинку приміщується Рідна Школа ім. Т. Шевченка, тут відбувались концерти і взагалі тут зосереджувалась уся культурно-освітна праця. Завдяки пані Павлюк було зорганізовано Жіноче Т-во ім. Лесі Українки і навязано звязок з централею. Пані Павлюк була першою головою т-ва. Треба зазначити, що Жіноче Товариство мало звязок з рідним краєм, і передплачувало журнал „Жінка" (зі Львова).

Крім праці в організації пані Павлюк займалась вихованням дітей: Славка, який оженився з Ольгою Владика, мешкають в Детройті, дочки Люби, що вийшла заміж за Семена Кута, доктора-дентиста, і мешкають у Ванкувері, дочки Ольги, замїжної за Миколою Рураком з Роблину, мешкають у Віндзорі, і дочки Дарусі, що вийшла заміж за п. Матлашевського

і мешкають в Давфині. П-во Павлюки мають 10 внуків, які їх часто відвідують. Вони часто згадують Шортдейл, де жили до 1950 року, коли п. Павлюк дістав працю на залізниці і перенеслись до Давфину.

Тут знову вони включаються в громадське і церковне життя в громаді св. Юрія. Пані Павлюк стала членкою Жіночого Т-ва ім. Л. Українки (є заступницею голови) а також є головою Сестрицтва св. Покрови при церкві св. Юрія. Багато причинилась до будови храму в Давфині. Закінчуючи своє слово про життя і працю п-ва Павлюків, п. Гриньків побажав їм всього найкращого, а зокрема здоров'я.

По короткій перерві внучка Ванда заспівала одну пісню, а внуки Василько і Деборка заграли вязанку українських пісень. Опісля ювілятам вручили дарунки: пані Явна, внуки Михась і Давид (від тих, які не могли приїхати), Дарія Кут (від п-ва Друневичів з Сен Кетеринс вони, також зі Скали), внучка Ванда (від усіх внуків), внук Василько (від усіх присутніх), дочка Ольга Рурак (від усіх дітей). Вона також склала щиру подяку за усі турботи і виховання.

За щирі побажання, привіти, за подарунки і за цей святочний день подякували усім ювіляти і з цієї нагоди склали $100.00 на українську пресу, а саме: на „У. Г." — $25.00, на колегію св. Андрея — $25.00, на „Вісник" — $25.00 і на „Промінь" — $25.00. На кліше $10.00.

Ювілятам зичимо кріпкого здоров'я на Многі літа!

Даруся Матлашевська

В РІЧНИЦЮ СМЕРТИ БЛ. П. ЯВДОКІЇ ТА ГРИНЬКА ГРИНІВ

Мусідора, Алта. Дня 7-го вересня 1971 р. минув рік, як відійшла до вічности бл. п. Явдокія Гринів прожившн 68-м років; за 32-гі години 9-го вересня 1971 р. минув рік, як відійшов до вічности муж бл. п. Явдокії, — Гринько Гринів проживши 80 р. Похорон відбувся разом 12-го вересня 1970 р. в Мусідора, Алта. Діти спочилих Явдокії й Гринька замовили поминальну Сл. Божу та Панахиду на суботу 4-го вересня 1971 р., яку відправив о. Прот. П. Зубріцький, парох Ту Гилс, Алта, парафії в УГП. Церкві в Мусідора, Алта, дякував п. Стефан Мулька з Ту Гилс, Алта. На Богослуження прибуло поважне число приятелів і друзів небіжчиків, щоб спільно з їхньою родиною помолитися за душі покійних Явдокії та Гринька, які осиротіли рік тому десятеро дітей, 29-ть онуків, 18-ть правнуків. Крім того бл. п. Явдокія лишила в смутку: — чотири брати та чотири сестри, а бл. п. Гринько два брати. Лишили небіжчики дальшу родину, приятелів та друзів. Під час Богослуження о. П. Зубріцький мав повчальну проповідь, в якій згадав теплими словами бл. п. Явдокію та Гринька, та підкреслив, що небіжчики обоє були у своєму життю віруючими християнами, були членами УГП. Церкви у Мусідора, Алта. Були добрими родичами, жили зо всіма в миру та згоді. Передплачували рідну пресу, доки були здорові і могли читати. Небіжка Явдокія була 15-ть років секретаркою відділу СУК. в Моркемп, Алта. Далі о П. Зубріцький у своїй промові говорив на тему значіння поминків з Богом спочилих, на підставі св. Письма: — Марка 12, 18-27. та Солунян 1. 4, 13-17. Св. Писання навчає нас, що спасаюча сила молитви, не вичерпується ніколи, якщо ми просимо по волі і науці Сина Божого Ісуса Христа. Закінчуючи свою науку о. П. Зубріцький сказав: — Що не дорогі труни, ні золоті пам'яники, ні багаті поминальні обіди є запорукою життя з Богом для душ померших, а щира молитва, особливо Сл. Божа за померших.

Подякував о. П. Зубріцький дітям спочилих Явдокії та Гринька, що незабувають науки своїх добрих батьків, та що пом'янули їх, Службою Божою перед Всевишнім.

По Сл. Божій відправлено Панахиду за душі спочилих Явдокію та Гринька, а відтак з Церкви родина спочилих запросила всіх на поминальний обід, який відбувся в Народнім Домі в Мусідора, Алта. який приготовили діти небіжчиків.

Підчас цілування Хреста в Церкві, на заклик о. П. Зубріцького, присутні склали на Рідну Пресу $16.30. які розподілено, як слідує — „Вістник", $7.50 та „Промінь" — $7.50. на друк та пересилку: — $1.30.

Всім жертводавцям щире спасибі, а покійним Явдокії та Гринькові царство небесне, та пам'ять їхня з роду в рід.

— Приятель.

СТЕПАН ҐАБА

(Некролог)

В понеділок вранці 27-го вересня ц. р. по довгій і тяжкій недузі відійшов у вічність на 72-гім році життя бл. п. Степан Ґаба.

Народився Степан в селі Юськовичі, Золочівського повіту, Західня Україна. Одружений 1921 року з Ґафією Токарською. Будучи ще юнаком, забрали його до австрійської армії і був він ранений там на італійському фронті.

До Канади приїхав Степан Ґаба 1927 року, а в три роки пізніше забрав сюди дружину Ґафію і двоє дітей — Василя й Леоніду. Замешкали вони в Торонті, де проживали аж до 1945 року. Тут вони брали активну участь в громадській праці, як в Українськім Народнім Домі, так і в громаді св. Володимира. В цій громаді Степан Ґаба був свого часу головою. Був він також одним з перших, що дали почин до створення П'ятої Станиці Бувших Українських Ветеранів.

Повідомлення про смерть сина Василя, який згинув у летунській службі вкоротці перед закінченнмя війни 1945 року, тяжко вплинуло на душевний стан Степана. Він замкнувся в собі, відійшов від громадської праці. Порадившись з дружиною вони обидвоє рішили залишити Торонто, переїхали до Ґрент Велей, Онт., щоб тут спокійно доживати віку. Бажанням пок. Степана було, щоб його поховати тут в цім містечку, недалеко від пам'ятника погибших вояків цього містечка, на якім видніє ім'я його сина Василя.

В середу, 29 вересня, в похороннім заведенні о. д-р Петро Самець, і прот. о. Ференсів відслужили похоронні відправи. Слово про життеві дороги Степана Ґаби виголосив о. П. Самець, а над могилою прощав покійного о. Ференсів. Поминальний обід відбувся в домі пок. Степана. Співчуття родині висловив п. Б. Оранський від Катедр. громади св. Володимира, а сусід п. Троян та зять Степан Йонка подякував учасникам цієї жалібної оказії, які прийшли, щоб віддати останню прислугу батькові.

Б. п. Степан Ґаба осиротив дружину Агафію, дочку Леоніду, зятя Степана та троє унуків. Не забула родина й приятелі про Інститут св. Володимира, який зберігає у своїх архівах вічну пам'ять про тих, які відходять з цього світу і тих, що замість квітів складають свої пожертви на Інститут.

Збіркою зайнявся В. Григоряк, яка принесла $235. З того на пресу $35.00.

Родині покійного Степана висловлюю глибоке співчуття а жертводавцям щира подяка.

В. Григоряк.

БЛ. П. ГАПКА КРАВЧЕНКО
Кемсак, Саск.

Ділимось сумною вісткою з друзями і приятельками, що від нас відійшла у вічність на 79 році життя добра і активна членкиня жіночого товариства і старша сестриця при церкві Всіх Святих у Кемсак, Саск. — Гапка Кравченко.

Народилася вона 1893 року в селі Охматів, Жашківського р-на, Київської области на Україні в родині Матвія і Євдокії Матвієнко .Там вона ходила до школи і здобувала собі друзів і приятелів. Пізніше познайомилась з п. Євтухом Кравченком, за якого вийшла заміж у 1909 року. З волі Божої судилося їм мати троє дітей, але двох померло у старому краю, а син Пилип лишився між живими.

Шукаючи кращої долі для свого життя у 1928 році роблять старання виїхати з комуністичного „раю" у Канаду. Але що вони за совєтською термінологією належали до „куркулів", то лише вдалося вирватись живим чоловікові, а дружину і сина стягнув в 1931 року. Посилилися вони на фармі 8 миль на схід від Кемсаку, Саск. На старечий відпочинок прийшли мешкати до м. Кемсак у 1952 року. Покійна Гапка впокоїлась у місяці серпні в кемсацькім шпиталі.

Похоронні відправи зо Службою Божою відбулися з церкви Всіх Святих у Кемсак, що їх довершив о. Ярослав Пук при помочи дяка В. Великоголови і хористів. Після похорону відбулася поминальна перекуска, яку приготовило жіноче товариство імени С. Русової в Кемсак, защо належиться їм від родини щира подяка. Покійна залишила в смутку мужа — Євтуха, сина Пилипа і багато приятелів і приятельок.

Нехай Милосердний Бог наш прийме Її душу в Свої Оселі, де всі праведники спочивають, а пам'ять про добрі діла її хай живе між нами.

Анна Пук

ЛОНДОН, ОНТ.
Храмове свято і доповідь п. Л. Хорош-Ґрегорі

В день Св. Тройці, 6-го червня 1971 р. в Лондонській Православній громаді празник. Церква наша була збудована в чест. Св. Тройці. Того дня погода випала дуже гарна, а традиційні Зелені Свята — церква прибрана зеленню і квітами.

Святочною програмою і обідом зайнялись управа церковної громади і відділ Союзу Українок Канади. По Службі Божій відбувся в парафіяльній залі святочний обід. Голова громади п. Яремченко привітав гостей і зложив привіт голові Союзу Українок пані Л. Хорош Ґрегорі. По цім слідували привіти представників українських організацій. Наш парох о. М. Дебрин у своєму святочному слові зясував значення празника.

В другій частині програми, голова відділу пані С. Степанюк представила доповідачку пані Л. Хорош Ґрегорі, оповіла про діяльність прелегентки в організаційній діяльности, підкреслюючи її патріотизм і посвяту для справ Союзу Українок Канади, який стоїть на сторожі нашого українського життя в Канаді.

У своїм обширнім слові пані Хорош з'ясувала вклад праці Союзу Українок в політичне, культурне й економічне життя українців в Канаді. Нашим головним завданням тепер є, зазначила пані Хорош, плекати рідну мову в організаціях, церкві, в родині, через рідні школи та наші виховні інституції. Навела дещо з сучасного стану політичного та культурного поневолення нашого народу в Україні, порівнявши свободу культурного розвитку українців в Канаді, якою ми повинні вповні користуватись.

Уступивша голова відділу пані О. Співак склала подяку пані Хорош і вручила їй китицю червоних рож.

С. С-к.

Провірте свою наліпку на останній сторінці обкладинки чи передплати на журнал вже вийшла. Ми завжди вдячні тим, що висилають на час свою передплату і що ми не мусимо пригадувати.

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

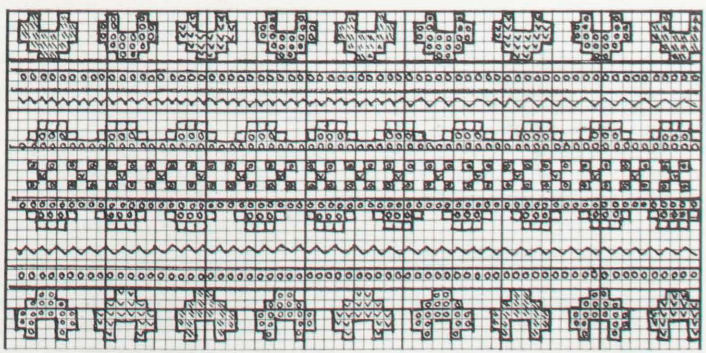

НИТКИ DMC. КОЛЬОРИ:
o — помаранчева — 900
v — зелена — 703
˝ — синя — 797
Контури чорні.

Із збірки Музею Східньої Канади.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Росіл із курки з галушками

Потрібно:

1 курка
городина — 1 морква, петрушка, салєра, цибуля

На галушки:

1 куряча печінка
1 ложочка масла
1 яйце
5 ложочок крупок (грисіку)
1 ложочка муки
1 ложочка січеної зеленої натини з петрушки

Почистити курку і розібрати її на кусники. Почистити городину. Залити курку водою, посолити і поставити нехай закипить. Коли готова, наділяти росолу стільки, скільки потрібно, щоб заварити галушки.

Втерти масло з жовтком, додати туди посічену печінку і петрушку. Вбити білок на шум, влити його до масла і вкинути туди крупки і муку. Тоді легенько вимішати і лишити принайменше на пів години, щоби постояло. Заварити росіл у ринці і вкидати ложочкою малі галушки. Варити прикриті на легкому вогні, повертаючи їх на оба боки. Коли мягкі — подавати росіл.

До курки подається мята картопля і хронова підлива.

Салата з червоної капусти

Потрібно:

1 капуста
1 цитрина
олива

Головку капусти пошаткувати дуже тоненько, кинути на посолений кипяток і заварити двічі. Відцідити на цідилці і лишити, нехай добре стече. Тоді дати до миски і скропити добре цитриною, щоб набрала знов червоної краски. Годину перед поданням посолити, дати дрібку цукру і полити оливою після вподоби.

Качка з яблуками

Потрібно:

1 качка
2 ф. яблук
3 ложки товщу

Качку помити, почистити, посолити. Яблука почистити, покраяти на чвертки. Начинити качку яблуками і зашити. Вложити качку на добре нагрітий товщ, а яблука що не ввійшли до качки, вкинути на товщ. Пекти спочатку на 400° впродовж пів години. Коли яблука мало соковиті, підлива висмажиться, а качка зарумяниться, тоді підлити трошки води. Качку середньої величини пекти дальше на 350° впродовж двох годин. Вибрати на полумисок. Підливу перетерти через ситко і полити ним качку.

Крихкий коржик із яблуками

Потрібно на тісто:

2 горнятка борошна (муки)
¾ горнятка масла
6 ложок цукру-мучки
1 яйце
½ ложочки порошку до печива

До начинки:

1 ф. яблук
1 ложка тертої булки
2 ложки цукру
цинамон

Посікти масло з борошном. Додати цукор, яйце, порошок і замісити тісто. Розділити на 2 частини. Розтачати і виложити в формі. Яблука обмити, почистити і покраяти на кусники. Вимішати з цукром, булочкою і цинамоном. Рівненько розложити на тісті. Розтачати другу частину тіста і прикрити нею яблука. Пекти на 400 ст. около 40 хвилин і довше, коли яблука тверді. Пробувати вилками, чи легко проходить через яблука.

Замість яблук можна вжити й сливок. Тоді тіста не ділити. Розтачати, виложити на блясі й помастити яйцем. Накладати зверху помиті й поділені сливки і спекти.

Крихкі тісточка до чаю

Потрібно:

1 ф. борошна (муки)
½ ф. масла
1 горнятко (неповне) цукру
трохи цитринової шкірки
2 цілі яйця
2 жовтки
трохи січеного мигдалю

Борошно перетерти з маслом і цукром. Потім вбити яйця, вимісити добре гладке тісто, і поставити на пів години до холодільника. Тонко розтачати й вирізувати круглі тістечка. Помастити розбитим яйцем, посипати січеним мигдалем, уложити на помащеному листі (блясі). Пекти в печі на 300 ст., аж будуть румяні.

Легкий знаменитий сальцесон

4 свинячих ніжки
2 свинячих колінця (pork hocks)
1 волова нирка
½ волового серця
1 ложечка грубої соли
1 ложечка вудженої соли (Morton Tender Quick Meat cure)
1 середньої величини цибуля
2 цілих перці
1 лавровий листок
Петрушка
2 стеблі селєри
1 морква
1 зубець часнику
1 унцію желятини

Свинячі ніжки обмити, витерти на сухо, підрум'янити їх у печі (broil) на всі боки, вибрати з печі, обмити, обчистити, щоб не було щітини, перекроїти ніжки, наляти холодною водою, дозволити щоб лише закипіло. Тепер цю воду зілляти, ніжки добре обмити і знов заляти холодною водою, щоб покрила мясо. Додати покраяне серце і нирку, сіль, перець, лавровий листок „morton's cure" і цибулю. Варити на повільнім вогні 2 години, збираючи шуму, як покажеться. Додати сюди цілу моркву, селєру і петрушку. Варити повільно ще одну годину. Тепер м'ясо відобрати від костей, перебрати. До юшки додати желятину, потовчений часник і відразу перецідити через ситко. Чисту юшку вилляти до м'яса.

В подовгастий пластиковий мішечок або торбинку (кінець завязаний), вилляти юшку і мясо. Зав'язати другий кінець і дозволити вистигнути. Положити в холодільник на годину, проколоти пластик тонкою голкою і хай вихолоджується ще одну годину. Коли вже почне гуснути, то на верх сальцесона положити дощинку з вагою, щоб спрасувати його в форму. Хай так постоїть через ніч у холодільнику. Сальцесон дуже гарно виглядає, добре крається і головно, що смачний.

Подала **Люба Кут**

В наступнім числі з грудня буде поміщено припис різдвяного колача в англійській мові.

Коко Шанель

Нещодавно померла 87-річна Габріель Шанель, відома законодавиця моди. Протягом багатьох десятиріч вона дотримувалась принципу: добрий смак важливіший за моду! Незважаючи на карколомні зміни, яких зазнавала мода в руках інших модельєрів, Шанель лишалась вірною своєму стилеві, що існує вже понад півстоліття і полягає в простоті і функціональності.

Слава до француженки прийшла після першої світової війни, тобто тоді, коли під впливом великих соціяльних перетворень, яких зазнав світ, жінка стала самостійнішою, енергійнішою, а тип жінки огрядної, стягненої шнуровкою, вдягненої у незручне вбрання, відійшов у минуле.

„На перше місце вийшла мадам Шанель, одна з найкращих кравчинь, що виборює простоту, — писали про неї газети, того часу. — Ось її принцип: суконка проста за формою, часто складена з двох частин. Верх гладенький, спідниця — плісирована".

Для своїх простих, у клясичному стилі моделей Шанель застосовувала якісні тканини: м'які твиди в цікавих кольористичних зіставленнях, які виробляли спеціяльно для неї та за її задумами. Цікавим було і поєднання шерсті з шовком. Саме Шанель вперше застосувала підкладку до жакетів з тієї, що й блюза, тканини. Завершувала вона ансамбль надзвичайно оригінальними доповненнями у вигляді ланцюжків, вишивок, перламутрових гудзиків. Одягалися у неї королеви, дружини президентів, відомі актриси і співачки. Але разом з тим, її пропозиції використовували жінки середнього достатку, які протягом десятиріч старанно наслідували клясичний „шанелівський" костюм.

Шанель ніколи не гналася за сенсацією. Незалежно від змін у моді — чи то міні, чи то максі — моделі її завжди сягали за коліна.

Сама Габріель Шанель, чи як її повсюдно називають „Мадемуазель Шанель" (бо ніколи не була заміжньою), до останньої хвилини вдягалася в костюми власних задумів, лишаючись підкреслено охайною, стрункою, чепурною. Ні за яку ціну не хотіла миритися зі старістю. Чи робила косметичні операції? Мабуть, так. Але, окрім того, зранку до вечора, навіть у приміщенні, носила капелюшок, що затіняв її обличчя.

Історія її життя послужила сюжетом для лібретто музичного фільму „Коко", поставленого 1968 року (Коко — зменшене ім'я Габріелі Шанель).

І хоч Шанель вже нема, „шанелівський стиль", безперечно, протягом ще довгих років знаходитиме прихильниць серед жінок, що віддають перевагу витонченості, елегантності.

„Р. Ж."

ВАЖЛИВЕ ПРОХАННЯ

Читачі журнала це його фундамент. Щоб наш журнал міг постійно сповняти свою службу, він мусить мати читачів, які ніколи не забувають прислати свою передплату на час. Є й такі, що присилають два, три роки наперед.

Щоб не помилитися, погляньте на наліпку на Вашому журналі там, де Ваша адреса. На ній зазначено доки Ваш журнал заплачено. Не чекайте на пригадку. Ми би воліли упімнень не висилати, але робимо це для пригадки і щоб Вам сказати, що нам без Вас трудно.

Зложіть свою передплату на руки референтки журнала у відділі, або висилайте її прямо до редакції на адресу:

PROMIN,

Box 3551 Sta B. Winnipeg 4, Man.

ПАМ'ЯТНИК НАЙДОРОЖЧИМ

У світлу пам'ять наших дорогих родичів батька, бл. п. Івана Звоздецького, який упокоївся в липні 1938 року і матері; бл. п. Марії Звоздецької, яка упокоїлась в жовтні 1961 року складаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Дочка Анна і зять Мирослав Григори і внуки Ільона та Василь Богоноси.

— — — —

В пам'ять мого улюбленого брата, бл. п. Василя Сайчука, який упокоївся 1 лютого 1970 року, кладу нев'янучі квіти — $5.00 на журнал „Промінь".

Юлія Музяка, Гамільтон.

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї любої мами, бл. п. Параскевії Шосталь, яка упокоїлась 1 серпня 1921 року в Кемсак, Саск, складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Син Олекса Шосталь, Кемсак.

— — — —

В першу річницю смерти нашої дорогої нам приятельки, бл. п. Марії Зарицької, яка відійшла у вічність 1-го грудня 1970 року в м. Ст. Кетеринс, Онт., в її світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь". Хай канадська земля буде їй легкою.

Анастасія і Михаїл Бабляки,
Монтреал, Кве.

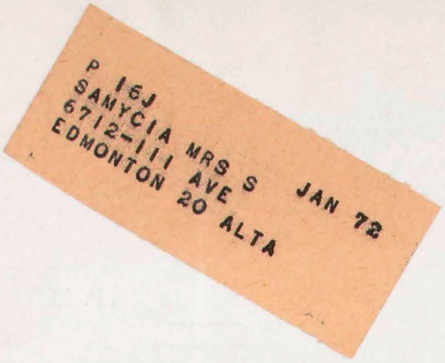

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі св. Івана, реф. Л. Годубіцька прислала $25.00 на передплати.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Гарбус, $25.00 на передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелепяк $10.00 на передплати.

Шіго, Саск. — З нагоди ювілею відділу Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської переведено збірку на пресовий фонд журнала, з чого п-ні А. Парнета переслала $100.75

Лашін, Кве. — З приводу смерти бл. п. Надії Іліки, родина і приятелі зложили жертви на Нев'янучий вінок з чого М. Тихонова переслала на пресовий фонд журнала 30.00

Гамільтон, Онт. — З приводу смерти бл. п. Йосифа Яремка, родина і приятелі зложили жертви на нев'янучий вінок з чого о. В. Федак переслав на пресовий фонд журнала 25.00

Ґренд Велий, Онт. — Із збірки на похороні бл. п. Степана Ґаби, Стефанія Григоряк переслала на прес фонд 25.00

Келгарі, Алта. — З нагоди нагородження Митрою о. Михайла Фика, настоятеля громади св. Володимира в Келгарі, І. Чернецький переслав на прес фонд 10.00

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Преосвященний Владика Іов з Куритибі, Бразилія, відвідав канцелярію „Променя" і зложив жертву на пресовий фонд журнала $50.00

о. Прот. Володимир і д-ка Галина Слюзар з Вінніпегу, Ман., з нагоди 25-ліття свого подружжя зложили дар на пресовий фонд 10.00

Д-ка Михалина Стефюк — Толстой, Ман., в пам'ять свого мужа, бл. п. о. Петра Стефюка прислала 10.00

Пані Мирослава Шпитковська — Бімзвил, Онт. 5.00

Пані Савеля Ґриба — Кадворт, Саск. 5.00

Пані П. Кумпан — Етобиковк, Онт. 5.00

Пані П. Кармазин — Скарборо, Онт. 5.00

Пані С. Сунтай — Ванкувер, Б. К. 2.00

Пані Тамара Чорній — Сарнія, Онт. 2.00

Пані Юлія Музика — Гамільтон, Онт. 2.00

Пані Розалія Бойко — Торонто, Онт. 2.00

Пані М. Малик — Драйден, Онт. 2.00

Пані Марія Бісюк — Едмонтон, Алта. 2.00

Пані Анна Василик — Едмонтон, Алта. 2.00

Пані П. Вюн — Торонто, Онт. 2.00

Пані О. Семонюк — Лондон, Онт. 2.00

Пані О. Сенчук — Виндзор, Онт. 2.00

Пані П. Цалин — Ошава, Онт. 2.00

Пані Н. Дорофій — Ошава, Онт. 2.00

По $1.00 — Н. Белзюк — Моринвіл, Алта.; Ксеня Пукас — Монтреал, Кве.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані О. Ґавриш — Саскатун, Саск. 1

Пані Є. Білич — Вінніпеґ, Ман. 1

Пані Е. Гудима — Принс Джордж, Б. К. 1

Пані А. Ґригор — Вінніпеґ, Ман. 1

Пані В. Катеринич — Саскатун, Саск. 1

Щира подяка всім жертводавцям і всім працівникам в користь журнала „Промінь".

З В Е Р Н Е Н Н Я
У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕРНАТУ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ

Товариство „Рідна Школа" в Німеччині вдержує і розбудовує вже четвертий рік єдиний, того роду, в світі Український Інтернат, в якому виховується зараз понад 40 хлопців і дівчат в українському дусі, здобуваючи рівночасно середню, загальну або фахову, освіту.

Хоча всі вихованці відвідують покищо німецькі школи, для чого вони мусять конечно знати, або скоро вивчити, німецьку мову, до Інтернату прибувають учні не тільки з Німеччини, але й Голляндії, Бельгії, Франції, Югославії, Польщі, Америки і Канади. Від 1972 року відкриваються двері Інтернату повністю для всіх бажаючих, бо Управа Т-ва „Рідна Школа" приступила вже до перших організаційних заходів, щоби розпочати у вересні 1972 року навчання у новоствореній Українській Ґімназії.

Членами-основниками „Рідної Школи" в Німеччині є обидві українські Церкви та 9 центральних установ Німеччини. До співдії в основанню і вдержанню Української Ґімназії запрошено також центральні установи всіх країн Европи. Тим самим дотеперішня послідовна й успішна праця Т-ва „Рідна Школа" в Німеччині буде поширена на українську дітвору всієї Европи, а посередньо також і на позаевропейські країни.

Для вдержання Українського Інтернату, а тепер також і ґімназії, потребує „Рідна Школа" поважних фінансових засобів. На них складаються не тільки оплати батьків, але також і дотації німецького уряду та щедрі пожертви свідомих важливости українського середнього шкільництва Установ, Ієрархів та Громадян з Німеччини, Европи і заокеанських країн.

Місяць жовтень став вже від початку існування Українського Інтернату місяцем посиленої збірки. Ми звертаємося тепер знову до всієї спільноти зі закликом скласти на Фонд Інтернату й Української Ґімназії щедрий даток, в ціли допомоги удержання і розбудови цих виховно-навчальних установ, для скріплення конкретних заходів у вихованню нових кадрів свідомої української інтелігенції на чужині.

МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ „РІДНОЇ ШКОЛИ"!
СКЛАДІТЬ І ВИ СВОЮ ПОЖЕРТВУ У ЦЬОМУ МІСЯЦІ!
ДОПОМОЖІТЬ ПЕРЕВЕСТИ ЗБІРКУ У ВАШІЙ ГРОМАДІ!
ПІДТРИМАЙТЕ ОСОБИСТО ЖЕРТОВНИХ ЗБІРЩИКІВ!

Всі пожертви просимо надсилати чеками на поштову адресу:

8 München 2, Dachauerstr. 9/II

Або перекажіть їх на конта:

Commerzbank München, Marsstr., K-to 4000626;
PSCHA K-to 430 11
Postscheckamt München, K-to 430 11

Шкільн. Надр. Степан Шах — Голова
Доц. Григорій Васькович — Заст. Голови
Мгр. Володимир Леник — Секретар
о. Протопресв. П. Дубицький — Фін. Референт
Мгр. Мирослав Антохій — Член Упр.